Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ 165 (415) ◆ Вівторок, 1 вересня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

З ВІЗИТОМ ДО СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ

На запрошення конгресу США у Сполучених Штатах перебуває делегація Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради І. Плющем. Під час візиту народні депутати знайомитимуться з практикою діяльності сенату і палати представників вищого законодавчого органу США, а також органів виконавчої влади й управління країни та окремих її штатів. Відбудуться зустрічі з міністрами, конгресменами, сенаторами та іншими державними діячами, а також бізнесменами США.

Перед від'їздом І. Плющ висловив сподівання, що цей візит сприятиме дальшому розвитку українсько-американських відносин, зміцненню ділових контактів між парламентом України і конгресом Сполучених Штатів.

СТАНОВЛЕННЯ

Перебування Президента України в Запорізькій та Дніпропетровській областях

ПЕРШИЙ РІК...

Незалежна держава українська щойно почала відлік другого року своєї історії. Що дав той, перший рік, що змінилося в житті, в який бік? Ніхто не стане заперечувати: у минулому році жилося не з медом, а в нинішньому ще важче. До загального спаду в економіці додалося посушливе літо. Причини падіння економіки — зрозумілі, бо й почалося воно, те падіння, не вчора, а десь з початком «ери Горбачова», що відзначалася багатослів'ям про «нове мислення» і зростанням безвідповідальності у всіх ланках. А за цим пішов розпад економічних зв'язків, яким, прямо скажемо, колишній центр, а потім і російська адміністрація прагнула покарати колишні союзні республіки.

Зараз, здається, схаменулись. Будеш стимулювати розпад економічних зв'язків — собі дорожче вийде. Після зустрічі двох президентів у Дагомисі від взаємного тертя перейшли до співпраці. Економіка відреагувала одразу: спад уповільнився, є надії на стабілізацію і поступовий вихід із піке.

А що нового з'явилося власне на Україні, чи є якісь паростки для утвердження в майбутньому розкутої економіки? Побачити це на рівні господарств і підтримати — в цьому, власне, мета поїздки Президента України Леоніда Макаровича Кравчука по Запорізькій та Дніпропетровській областях.

(Закінчення на 2-й стор.).

ЗУСТРІЧ ДЕРЖАВНИХ ДЕЛЕГАЦІЙ

У відповідності з попередньою домовленістю 30 серпня у м. Києві відбулася робоча зустріч державних делегацій України і Російської Федерації на переговорах з питань Чорноморського флоту, очолюваних першим заступником Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинцем та заступником Голови Верховної Ради Росії Ю. Ф. Яровим.

Метою зустрічі стала розробка проектів конкретних угод по реалізації Ялтинської угоди про принципи формування ВМС України і ВМФ Російської Федерації на базі Чорноморського флоту колишнього СРСР від 3 серпня 1992 року.

Сторони були одностайні в тому, що якнайскоріше підписання всього комплексу документів, що конкретизують статті Ялтинської угоди, буде сприяти ефективному перетворенню угоди в життя, подальшій стабілізації обстановки на Чорноморському флоті і, у підсумку, суттєво полегшить досягнення головної мети угоди — формування до кінця 1995 року повноцінних ВМС України і ВМФ Російської Федерації на Чорному морі.

Були викладені підходи і позиції Сторін щодо пріоритетів у реалізації Ялтинської угоди і послідовності розгляду окремих питань.

Після грунтовного обміну думками державні делегації приступили до розгляду конкретних проектів угод.

За наслідками переговорів Сторони опрацювали проект Угоди між Україною і Російською Федерацією про воєнно-морську символіку Чорноморського флоту на перехідний період, який найближчим часом буде поданий на розгляд президентів обох держав.

Керівники державних делегацій домовились, що наступна зустріч відбудеться у Москві в першій декаді вересня ц. р.

ВІД ПУНКТУ «А» ДО ПУНКТУ «Б»

Дочекались! Щасливе кумедне дівчатко з білими бантами відривається від материнських рук і стрімголов біжить, метляючи косичками.

Куди поспішаєш, дівчинко?

Туди ти ще встигнеш. Від дзвоника до дзвоника, від перерви до перерви. Від пункту «А» до пункту «Б». І пальчики заболять, поки навчаться виводити оті маленькі примхливі буквочки, і слізьми не раз умиєшся.

Бо вчителька сувора, підручників катма, зошити-ручки — дефіцит. А погуляти хочеться, ляльку улюблену приколихати, замок казковий з піску змайструвати. Не можна...

А вона біжить. Стримати б хоч на мить, ще раз глянути в безжурне личко маминої пестунки За тим порогом уже інший світ, інше життя. За тим порогом дорослішає і мужніше душа.

Наталя ДЗЮБЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Читайте в номері

СТАНОВЛЕННЯ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

ШЛЯХ ДОЛАЄ ТОЙ, ХТО ЙДЕ

Запорізька область. Вільнянський район. Радгосп «Чапаєвський». Крупне господарство по відгодівлі великої рогатої худоби. Начальник відгодівельного комплексу Микола Семенов доповідає про собівартість, концкорми, вирішення економічних проблем. Комплекс гігантський, на 12 тисяч голів. Він стоїть як пам'ятник черговій, гігантоманській затії колишніх керманичів держави і далеко не у всьому зручний. Але що робити зараз? Ламати? Вводити чергову моду? Хай їм трясця, тим модам. Мова йде про те, як краще використовувати комплекс, зменшити собівартість м'яса в існуючих умовах.

На околиці Запоріжжя виростає автопарк. 500 автобусів будуть у ньому «жити». Парк то й парк. Подумаєш, велике діло. Чого б то Президентові держави відвідувати такий ординарний об'єкт? Такто воно так, але під парком, під землею — ще один парк. У цьому вся цікавинка об'єкту. Підземна стоянка вміщуватиме 1500 приватних легкових авто. Їх господарі зможуть користуватися ремонтними службами автопарку. Звичайно, і за гараж, і за послуги — плата.

— Так ми вирішимо і проблему обслуговування пасажирів автобусами, і деякі соціальні питання району, і швидше повернемо кошти, витрачені на будівництво, — розповідає генеральний директор територіально-виробничого об'єднання автотранспорту Євген Іванов.

А в перспективі в комплексі з автопарком буде готель, цегельний завод. Щоб росла ефективність. Думають люди, факт. Думають і діють. Що й вимагається, аби швидше минулися важкі часи. А хто лише констатує недоліки, опустив руки та чекає порятунку від уряду — той, мабуть, відстав від часу.

У Запорізькому медичному інституті зовні все як було. Прекрасне студентське містечко серед зелені, чудовий вид на Дніпро. І інститут залишається інститутом, не поспішає проголошувати себе медичним університетом чи там академією.

Подібного кшталту зміни тут залишають марнославцям та любителям «вибивати» кошти в міністерстві. Ми ж, мовляв, «теперича не то, что давеча», а беріть вище, академією звемося. А звучить як, уявляєте, ректор академії. Це вам не те, що інститут. Але професор і член-кореспондент АН України Анатолій Візир і далі скромно зветься ректором інституту. І талановитий професорсько-викладацький колектив під його керівництвом не лише готує добрих фахівців, але й останнім часом інтенсивно вдосконалює систему навчання. Кафедри посилили роботу по створенню нових ефективних лікувальних препаратів. Причому, в основному на рослинній або біологічній основі. Нещодавно створили анаболік вперше на рослинній основі. А на базі бджолиного маточного молочка створили препарат для зміцнення імунної системи людини. Для чорнобильців він вкрай необхідний. Перелік можна продовжувати.

Традиційних питань, що от ми винайшли, а запускати в серійне виробництво нікому, тут не було. Партнерів шукають і знаходять.

Забагато мажору, правда? Та ось і мінор не забарився. В запорізькому об'єднанні «Радіоприлад» свої порядки. Те не для преси, се не для преси. Як наче ті, хто цікавиться, не знають, що тут випускають. Насправді ж, як нам здалося, керівництво об'єднання намагається приховати одне — власну безпорадність. Звикли працювати у воєнному режимі. Всі комплектуючі — на блюдечку і вчасно. Керуй, директоре. І чого ж не керувати в таких умовах. А тут конверсія, зв'язки треба вишукувати, партнерів. Думати, крутитись. Але за звичкою — до керівництва, в даному разі до Президента. Допоможіть тим, отим та ще й он тим. І ми запрацюємо. Одним словом, попрацюйте за нас, за керівництво заводу. А ми собі за це зарплату накрутимо. Розміром у кілька президентських.

А не встигне Президент, за тисячами важливих поточних і непоточних справ, допомогти, можна буде говорити людям: ми звертались до самого, і от бачите...

Між тим в об'єднанні прекрасний верстатний парк, фахівці. Головний конструктор Георгій Нечволодов і його заступник Іван Сотниченко демонструють зразки вкрай потрібних товарів народного споживання: блоки кабельного телебачення, музичні синтезатори, сільські АТС, побутові радіостанції, прилади сигналізації і т. д. і т. п. Отже, конструктори своє діло роблять. Маючи такий інтелектуальний і технічний потенціал, керівництву об'єднання залишається одне — шукати і знаходити партнерів, кредити, запускати нові вироби в серію. Або чесно сказати: не вміємо в нових умовах. Хай інші.

ЧУЄТЕ, ПРОРОСТАЮТЬ...

От у Дніпродзержинську на металургійному комбінаті і в об'єднанні «Азот» партнерів шукати вміють. Металурги не лише прокат видають, а розширили підсобне господарство, закупили імпортне обладнання і виготовляють... прекрасні ковбаси. Для свого колективу. А на «Азоті», крім основної продукції, за короткий час збудували сучасний цех, разом з канадськими бізнесменами встановили прекрасне обладнання, навчили кадри і почали випускати чудесне взуття з італійської сировини і за італійською технологією. Скоро продукція цього спільного українсько-канадського підприємства «Дніплекс» буде знана і у нас, і за кордоном.

І це — лише поодинокі приклади з життя двох підприємств, де й намічено чимало, і робиться немало для насичення ринку товарами.

Стиль роботи представника Президента у Дніпропетровській області Павла Лазаренка — жорстке адміністрування і підтримка всього нового. Жорсткий адміністратор він там, де треба твердою рукою навести порядок. Як це зроблено на Центральному ринку Дніпропетровська, де місцева і кавказька мафія завела свої «закони», не підпускала селянина, колгоспника на ринок, тримала супер-високі ціни. Тепер їм те минулося. Вимели. На ринку торгує селянин. Ціни ще високі. Але то вже місто винне. Дасть воно селу більше товарів, дешевшу техніку, то й селянин на свою продукцію ціни знизить.

Представник Президента зумів поставити справу так, що в області не знизилось поголів'я худоби, птиці, з'явилися перші фермери. Поле одного з них відвідав Президент. Розмова була приємною для обох.

Тваринники радгоспу «Нижньодніпровський», інші трудівники чимало про що розпитували Президента України. Люди готові постаратись для держави й для себе, забезпечити пожвавлення економіки. А які прекрасні речі вміє творити наш народ. Істина ця не нова, але побувавши на фабриці «Петриківський розпис» ще раз у цьому пересвідчуєшся. І люди тут привітні. Як квіти, якими вони оздоблюють прекрасні свої вироби. Знають про цю фабрику і на Україні, і за межами. І все ж реклама її виробам потрібна, добра реклама.

А закінчити хочеться тим, з чого почався цей насичений день Президента на Дніпропетровщині. Навіть я, дніпропетровець родом, не чекав такого. Багато бачив пам'ятників Тарасові Шевченку, але такого прекрасного, своєрідного, як спорудили мої земляки, зустрічати ніде не доводилося. Молодий Шевченко сидить, одухотворений, затиснувши в лівій руці свою «вільну». Як символ своєї і нашої волі. Постамент пам'ятника напрочуд вдало зроблений у формі тризуба. Пам'ятник камерний, теплий, в місці, напроти театру Шевченка, розташований затишному. Не помпезно. Спонукає до роздумів. А напроти, на стіні театру, будуть розташовані погруддя Стуса, Винниченка, Лесі Українки, Франка, Сковороди. Про це розповіли Володимир Небоженко і Володимир Положій, скульптор і архітектор пам'ятника Шевченку.

Яким би важним не був день сьогоднішній, але зерна нового проростають. У всіх сферах. Хотілося б більше їх, хотілося б швидше. Ми ще не бачимо, не відчули їх усі. І все ж вони є. Чуєте, проростають...

Сергій ПРАВДЕНКО.

На знімках: розмова з трудівниками радгоспу «Чапаєвський» Запорізької області; Дніпропетровськ, після покладення квітів Кобзареві; Дніпродзержинськ, нова продукція українсько-канадського підприємства, заснованого об'єднанням «Азот».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ВИМАГАЮТЬ ВИЗНАТИ МЕДЖЛІС

З конференції меджлісів кримськотатарського народу

30 серпня у Сімферополі відбулася конференція меджлісів кримськотатарського народу. На ній було відзначено, що з існуючих на півострові 290 сільських, селищних, міських і районних Рад у більш ніж двохстах обрані меджліси, які, відзначено в резолюції конференції, повинні особливу увагу надати питанням освіти, щоб народ не втратив своєї мови, розвивав її змалку. Слід відкривати кримськотатарські групи в дитячих садках, кримськотатарські класи — в школах, переконувати батьків у необхідності прищеплювати дітям любов до рідної мови, звичаїв, культури. Місцеві меджліси повинні повести боротьбу за повернення населеним пунктам кримськотатарських назв, які були скасовані й замінені на російські після депортації 1944 року.

Завідуючий відділом місцевих органів національного самоуправління кримських татар меджлісу Жульверн Аблямітов заявив, що «за 5 останніх років, коли стало можливим повернення кримських татар на законній основі, на півострові не збудовано жодного будинку, куди б могли заселитися найменш захищені особи, багатодітні сім'ї з числа кримських татар. Ми досі не вимагали повернення ні майна, ні житла, ми просто просили дати нам ділянки й самим будуватися. Однак наші самобуди руйнують місцеві органи влади, виникають конфлікти. Тому ми пропонуємо місцевим меджлісам провести перепис залишеного нами в 1944 році житлового фонду. Справедливість цього кроку на тлі дій властей не викликає сумніву».

Підкреслювалась необхідність прискорення створення в Криму товариства Червоного Півмісяця через яке могла б надходити допомога кримським татарам із мусульманських країн.

Заступник голови меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров назвав республіканський рух Криму організацією «вкрай шовіністичного толку, яка лише прикривається демократичними гаслами».

Укотре вже прозвучала різка критика на адресу комітету у справах депортованих народів, який мільйонні кошти, що їх виділяє Україна, витрачає на що завгодно, тільки не на те, для чого ці гроші призначені: на повернення й облаштування кримських татар. Виступаючі вимагали підпорядкувати комітет у справах депортованих народів безпосередньо меджлісу кримськотатарського народу.

Завідуючий політико-правовим відділом меджлісу Надир Бекіров проаналізував проект Закону України «Про статус кримськотатарського народу (нації) в Україні». Погодившись з основними моментами проекту, він запропонував варіант вказаного Закону, розроблений меджлісом. Зокрема, рекомендується внести статтю «Участь у міжнародних зв'язках», яка звучить так: «Органи національного представництва кримськотатарського народу (нації), окремі особи кримськотатарської національності, їх громадські об'єднання мають право вільно встановлювати й підтримувати зв'язки з кримськими татарами та їх об'єднаннями за межами України, отримувати від них допомогу в економічному, соціальному і культурному розвитку, брати участь у діяльності міжнародних організацій у відповідності зі своїм статусом».

Закриваючи конференцію, голова меджлісу кримськотатарського народу Мустафа Джемілєв сказав, що «визнання ВР України меджлісу кримськотатарського народу як єдиного повноважного органу кримських татар вирішило б багато політичних проблем півострова. Не стало б грунту для діяльності РРК та інших шовіністичних організацій Криму». Ця заява стала основою резолюції конференції, яка закликала провести 13 вересня, напередодні відкриття сесії ВР України, в Сімферополі, в усіх містах, райцентрах, селищах та селах, де створені меджліси, мітинги з вимогою до ВР України визнати нарешті меджліс кримськотатарського народу.

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

ПОВЕРНЕННЯ В ЄВРОПУ: З БОРГАМИ ЗАМІСТЬ ПРИДАНОГО

Фінансові справи учора, сьогодні, завтра

7. УСПІХ РЕФОРМ — У СИНХРОННОСТІ

Приватизація, підвищення фінансової дисципліни і банківська реформа — це взаємопов'язані речі, вони мають бути скеровані на досягнення однієї мети: ефективне використання ресурсів.

Ці реформи повинні просуватися вперед паралельно, здійснюватися синхронно. Без банківської реформи приватизація не дасть гарантії того, що капітал буде спрямовано фірмам, які розпорядяться ним найефективніше.

Підприємствам не досягнути ефективної фінансової дисципліни, доки банки не зможуть відмовляти в наданні додаткового кредиту певним позичальникам, тобто банки повинні бути здатні наполягти на фондовому бюджеті. Реформа банків без докорінних змін на підприємствах і приватизації, в свою чергу, лише закріпить акумуляцію безнадійних, з точки зору їх повернення, кредитів у портфелях банків.

Успіх приватизації і зміцнення фінансової дисципліни на державних підприємствах тісно пов'язані зі створенням банків, здатних приймати незалежні рішення щодо кредитів. А цього не станеться, доки банки не захищатимуть свої капітали від кредитних втрат. У свою чергу, банки не можуть захищати свої власні капітали, доки їх баланси не приведені в порядок для визначення стану кожного банку.

Наступний аспект грошового контролю передбачає ефективний нагляд за створюваними неформальними ринками кредитів. У відповідь на спробу центрального банку, спрямовану на підвищення вимог для отримання кредиту, виникають ринки кредиту між підприємствами. Таке посередництво в організації кредитних потоків є основним фактором послаблення кредитно-грошової політики.

Лише наші борги Росії сягають нині 550 мільярдів карбованців. Це конкретний результат єдиного рубльового простору.

Лише борги Росії сягають понад 550 мільярдів карбованців. Ось вам конкретний результат єдиного рубльового простору.

За такого величезного кредитування однією країною іншої, остання може за рахунок першої жити протягом багатьох місяців. 100 мільярдів карбованців боргу в березні — квітні може зрости до 300 чи 500 у червні — липні.

8. УРЯД РЕФОРМ НЕ ХОЧЕ

Серйозні претензії є й до уряду. З його вини не відбуваються зрушення в структурній перебудові, у великих масштабах допускається марнотратство.

Практично нічого не зроблено для закріплення економічних кордонів України. Наші державні мужі ніяк не можуть звикнути до думки про необхідність виходу з єдиного рубльового простору.

Програма переходу до ринку, яку уряд запропонував сесії 4 січня 1992 року, базувалася на впровадженні українських купонів, що обертаються паралельно з російськими рублями. Вона виявилася помилковою, шкідливою і завдала Україні багато збитків. Цей захід дозволив лише звільнити Центральний банк Росії від турботи щодо забезпечення України готівкою. А ми за це заплатили 10 мільйонів доларів. Купони перетворились у додаткову кількість рублів. Зроблено спробу авторитетом державної влади надати клаптикам паперу, нашим купонам, реальну вартість. Були заклики порівняти купон до 10 карбованців, але цього не сталось, і за 1 купон вже не дають і 80 копійок. Купон не витіснив карбованця, а, знецінившись, дискредитував саму ідею національних грошей.

Якщо в минулому році, коли впровадили купони одноразового використання, український ринок хоч як-небудь захищався, то із впровадженням нових купонів він виявився беззахисним.

Практично уряд нічого не зробив для закріплення й захисту як економічних, так і політичних кордонів. Через це втрачається майже третина національного доходу.

9. НАС ВРЯТУЮТЬ НАШІ ГРОШІ

Важливим засобом припливу в Україну додаткових капіталів повинен стати випуск в обіг за посередництвом світових фінансових організацій довгострокових цінних паперів, в першу чергу бонн, на вигідних для покупців умовах — з дуже високим чи навіть повним страхуванням їх курсу від інфляції. Але цією важливою справою уряд також не займається. Українська діаспора в розвинутих країнах до цих бонн виявляє величезний інтерес. Чекає на них з нетерпінням і ніяк не може дочекатися. З допомогою бонн мали мобілізувати сотні мільйонів доларів.

Зі своїми грошима покупці за кордоном купували б наші товари за нашу валюту і тим самим створювали б на неї стійкий попит.

Прийнятий закон відкриває Україні дорогу до співпраці зі світовими міжнародними фінансовими організаціями і приватними власниками капіталу, сприяє припливу значних іноземних капіталів та їх ефективному використанню в інтересах стабілізації і зміцненню грошової системи, відродженню економіки України на ринкових засадах.

Михайло ШВАЙКА,
заступник голови Комісії з питань економічної реформи та управління народним господарством Верховної Ради України, кандидат економічних наук.

(Закінчення. Початок у номері за 28 серпня).

Продиктовано в номер

УРОКИ ПАТРІОТИЗМУ І ЛЮБОВІ

29 серпня після соборної архієрейської літургії і панахиди тлінні останки патріарха Йосифа Сліпого було занесено до крипти собору Св. Юра. На панахиді був присутній Президент України Леонід Кравчук. Він поклав квіти біля домовини патріарха, а трохи згодом — до пам'ятника Шевченкові.

Виступаючи на урочистостях в театрі опери і балету, відповідаючи на запитання українських та зарубіжних журналістів під час прес-конференції, Президент говорив про уроки Йосифа Сліпого — **уроки єдності народу і екуменізму церков, зразки державницького мислення і національного патріотизму.**

— Нині, коли з руїн тоталітаризму, з темряви віковічної несправедливості знову постає велична споруда Української держави, в історії своїй ми шукаємо події і постаті, які б стали взірцем для будівничих цієї держави, допомогли б нам зрозуміти і себе, і свій народ, і суть нашої місії в історії, — сказав Леонід Кравчук. — Патріарх Йосиф Сліпий повертається в нашу історію, сьогодення як один із учителів мудрості, людяності, толерантності. Знаменно, що саме гасла цивілізованості й гуманності стали світоглядними гаслами Української держави, що ідеали, проголошені нашими вчителями й пастирями, стають найвищими ідеалами держави і українського народу.

Нині потреби віруючих у центрі уваги держави. Президент повідомив, що лише за вісім місяців цього року зареєстровано близько 600 релігійних громад. В Україні діють 22 вищих і середніх духовних заклади, працюють недільні духовні школи для дітей і дорослих. Поки що 25-тисячна громада греко-католиків Києва ще не має свого храму, та це питання невдовзі буде розв'язано. Президент запросив главу УГКЦ на офіційну зустріч до столиці.

На урочистостях в оперному театрі виступив з доповіддю безпосередній виконавець волі патріарха ректор Українського католицького університету імені Святого Климентія Іван Хома.

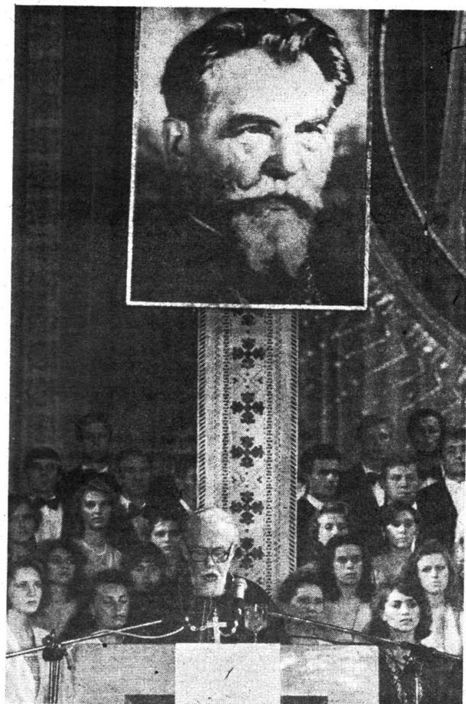
Патріарх Сліпий воістину був пророком і ясновидцем. Вийшовши на волю після 18-літнього ув'язнення, він сказав, що Україна найближчим часом стане незалежною, і робив усе, щоб прискорити цю світлу годину. Церква, яка стала на перешкоді русифікації українського народу, яка протистояла його полонізації, була розгромлена, але не знищена. Вона десятиріччями працювала в глибокому підпіллі. Завдяки зусиллям Йосифа Сліпого в діаспорі згуртовувалися вірні УГКЦ, формувалися й міцніли її структури.

Ідеї Йосифа Сліпого можуть стати дороговказом у нашій непростій релігійній ситуації. Під час урочистостей цитували рядки з його Заповіту: «Ставайте всі в оборону прав Української Католицької Церкви, але бороніть права Української Православної Церкви, так само жорстоко знищеної чужим насиллям! Бороніть також інші християнські і релігійні громади на українській землі, бо всі вони позбавлені основної свободи сумління та віровизнання та всі терплять за свою віру в Єдиного Бога!».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Фото Миколи **КОЗЛОВСЬКОГО.**

Львів.

Селянський щоденник

«ПРИСТУПИЛИ ДО ВИКОНАННЯ...»

...повідомив генеральний директор виробничого об'єднання «Волиньзернопродукт» Артур Міх, коли я поцікавився в нього, як область виконує державне замовлення по продажу хліба Україні.

На підтвердження своїх слів Артур Хомич розповів, що із запланованих до продажу в цьому році 140 тисяч тонн зерна господарства Волині вже продали близько 90 тисяч тонн. З них 50 тисяч тонн — продовольчої пшениці. З 23 тисяч тонн пивоварного ячменю за планом продано 22 тисячі тонн.

— За 32 роки роботи не пам'ятаю, щоб вирощений врожай зернових на Волині був такої високої якості, як нині, — похвалився генеральний директор. — Із зданої пшениці понад 20 тисяч тонн мають вміст клейковини 23 відсотки. Область уже виконала план заготівлі сортового насіння озимих культур під новий урожай, триває заготівля сортового ячменю.

У виробничому об'єднанні я дізнався, що господарства Луцького, Горохівського та Рожищенського районів держзамовлення по продажу хліба вже виконали, більш як на 70 відсотків. Тепер зерно з цих районів приймається за біржовими цінами. А чимало колгоспів, радгоспів уже повністю розрахувалися з продажем хліба Україні. У Рожищенському районі таких господарств — 14, у Луцькому — 10, у Любомльському — 9. Колгосп «Дружба» Володимир-Волинського району при плані продажу 770 тонн продав 830. Фермер із села Вишнів Любомльського району Володимир Вихрук здав державі 18 тонн хліба, а агроном із села Прип'ять цього ж району Михайло Сулім із своєї присадибної ділянки — майже три тонни зерна.

Немає такого господарства на Волині, яке б не приступило до виконання держзамовлення.

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».
Волинська область.

ПОСТАНОВА ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань

З метою забезпечення своєчасного виконання грошових зобов'язань в економіці України Президія Верховної Ради України **постановляє:**

1. Ввести з 1 жовтня 1992 року обов'язкову сплату платником, незалежно від форми власності, пені в розмірі 0,5 проц. від суми простроченого платежу на користь одержувача коштів за кожний день прострочки, якщо більший розмір пені не обумовлений угодою сторін.

2. У випадках затримки зарахування грошових надходжень на рахунок клієнта з вини банку одержувач коштів отримує від банку пеню в розмірі 0,5 проц. за кожний день прострочки, якщо більший розмір пені не передбачено угодою про проведення касово-розрахункових операцій.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ.

м. Київ
21 серпня 1992 року.

Козацька наука

ПЕРШИЙ РАЗ У СІЧОВИЙ КЛАС

Нинішній першовересень буде особливо пам'ятним для тих запорізьких хлопчаків та дівчаток, які вперше переступлять поріг нового, як для Запоріжжя, так і для всієї України, навчального закладу, — Запорізького січового соціально - педагогічного комплексу Січовий колегіум. Цей навчальний заклад являтиме собою середній загальноосвітній громадсько-державний навчально-виховний заклад з пансіоном інтернатного типу. Окрім оволодіння середньою освітою, «колегіанти» матимуть змогу навчатися за бажанням в студіях різного профілю та відвідувати факультативні заняття. За задумом фундаторів, Січовий колегіум повинен стати спадкоємцем січових козацьких і козацько-братських навчально-виховних закладів України.

Засновниками цієї нової, справді української школи з українською мовою навчання та глибоким вивченням історії, традицій та культури нашого народу стали Запорізьке управління народної освіти, Запорізька міська наукова асоціація, університет «Києво-Могилянська академія», мала рада запорозько-козацького товариства та асоціація промислових підприємств Запорізької області. За словами генерального директора пана Анатолія Миглованого, комплекс включатиме, окрім колегіуму, ще базовий дитячий садок та дві філії. Основною метою Січового колегіуму, як наголосив Анатолій Максимович, буде робота по збагаченню нашої молодої держави творчими особистостями.

— Маємо тверду переконаність, що наш колегіум стане базовою школою, яка готуватиме здібних дітей до вступу в Києво-Могилянську академію.

Наостанок пан генеральний директор поділився мрією, якби замість старого приміщення колегіуму віддали розміщену в мальовничому куточку Хортиці колишню комсомольську школу. Але розв'язання цього питання залежить від рішення 6-ї сесії Верховної Ради України, яка розгляне питання компартійного і комсомольського майна.

Олександр КРИВОШЕЙ.
Запоріжжя.

«ПО ОЧАХ УЖЕ НЕ ПРОЧИТАЄШ, ЩО НА ДУШІ»

Книговидавець і книгар з Австралії Юрій ТКАЧ у справах своєї фірми «Байда букс» часто приїжджає до нашої країни: живе тут по кілька місяців. Востаннє—у вересні—грудні. І ось черговe побачення з Україною. Отже, свіжий погляд допитливої розумної людини на суспільство наше, на нас із вами. Які ми стали! Що змінилось в Україні!

Свіжий погляд

— Найперше, що впадає в очі — сила-силенна продуктів виробництва західних фірм. У кіосках, магазинах, підземних переходах тощо. Це створює ілюзію достатку. Коли в грудні я виїздив до Австралії, то полиці київських магазинів були порожні. Правда, коли придивитися до тих продуктів, то здебільшого вони й не потрібні простій людині — якісь солі для купання, їжа для собак, дорогі напої. Далеко не в кожного стане грошей на такі покупки.

Просто не можна не помітити жорстке розмежування людей на багатих і бідних. З'явилося багато зубожілих, які просять милостиню. Мені боляче дивитися на бабусь, які продають на базарі старі речі. Напевне ж зовсім не для того, щоб придбати нові, суперсучасні, а скоріше для того, щоб на виручені кошти купити продукти.

Сім місяців тому хлопчики-бізнесмени з яток, кіосків, інших торгових закладів були не такі помітні. А зараз, надивившись фільмів і західних журналів, маючи вже якісь гроші в кишені, вони почали копіювати зовнішній стиль західної ділової людини. Боюсь, щоб феномен Америки не заполонив і ваше суспільство. Треба мати свій стиль, жити власним розумом.

У вас зараз чи не кожен вважає, що він бізнесмен. Хоча треба віддати належне, що дехто трішки вже навчився цієї справи. Раніше більшість діяла за шаблоном — урвати якнайшвидше. А далі — хоч потоп. Зараз новоявлені бізнесмени починають розуміти, що урвати сьогодні — зовсім не найкраще. Треба подумати і про майбутнє, вкласти гроші у якусь справу, щоб потім мати великі прибутки.

Та й узагалі на Заході останнім часом інтерес до України зріс. Це особливо помітно на тлі спаду інтересу до Росії. Чому так? Та тому, що діловий світ цінує насамперед ваших людей, від природи кмітливих, роботящих, готових до будь-якої справи. Україна розуміє, що валюту так просто не дають, і вона готова заробити її. І має для цього всі підстави. Росія ж просто просить: «Дайте долари!» Тож і не дивно, що в Украї-

ну потягнувс... Заходу.

Мені здаєт... ні державні с... крема видавн... доводиться м... що розгублен... загальна апат... не бачать пе... Подивіться н... видавничі стр... процвітають. ... де на Заході... так багато к... вас. Це втіш...

На вулиця... ні почуваєшся... ніж раніше... якийсь психо... як у Нью-Й... стала більш... вражає. Люд... свої емоції, ... прочитаєш, ... На кшталт а... стали носити...

Роз...
Леон...

Конфлікти

НОЧІ МАТРОСА В СПІДНИЦІ

Старшому матросу Олені Мурашко, яка служить в одній з військових частин Феодосії, доведеться, мабуть, сісти на лаву підсудних. Справу про її злочинний вчинок у ніч з 23 на 24 серпня цього року передано до військової прокуратури міста. А трапилось ось що. Цієї ночі Олена Мурашко разом з групою «підтримки», до складу якої входили чоловіки, намагалася підпалити державний український прапор, що звисає над входом до будинку міської Ради. Вона вже облила солярою двері, почала прискати пальним і на прапор... Працівники міліції, які несподівано з'явилися біля мерії, перешкодили паліям здійснити їхній намір. Чоловіки з групи «підтримки» в одну мить зникли, залишивши Олену віч-на-віч з представниками правоохоронних органів. При знайомстві з цією жінкою виявилось, що вона активіст РДК. Досі виконувала різні доручення цієї організації.

Тієї ж ночі у Феодосії трапилась ще одна пригода. Якісь невідомі художники розмалювали чорною фарбою приміщення редакції газети «Победа», яке, до речі, розташоване якраз напроти міської Ради. На стінах редакції чітко виділяється свастика. Про причину появи цих «художеств» можна лише здогадуватися. Так, відомо, що напередодні газета випустила номер, присвячений Дню незалежності України. А редактора газети Валерія Тарасова члени РДК уже давно зарахували до «неблагонадійних». Адже він відверто виступає (в тому числі і на сторінках газети) проти ідеї незалежності Криму, яку відстоює РДК.

Анатолій ПОЛОНСЬКИЙ.
Крим.

Майже сенсація

ПРОСТИЙ РЕЦЕПТ ВИБУХІВКИ

потужної сили щойно випадково дізнались на Чернігівщині. У Ріпкинській інспекції охорони навколишнього середовища вибухнула сімсотграмова пляшка ставкової води, взятої для аналізу з водойми, що поблизу села Голубівки. Пошкоджені стіни, стеля, ділові папери. Як повідомив начальник інспекції В. Балабай, ставок став синьо-зелений від стічних струмків з ферми колгоспу імені Тельмана. Від спеки вода у пляшці забродила і вибухнула.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

ВСІ ДОРОГИ ВЕДУТЬ ДО РИ...

Актуальне інтерв'ю

Народного депутата України, члена-кореспондента Академії наук України, заслуженого діяча науки і техніки, доктора медичних наук, професора, президента Всеукраїнського лікарського товариства Любомира Пирога пощастило захопити у Києві вже наступного дня по закінченні у Харкові 4-го Конгресу Світової федерації українських лікарських товариств. Тому, природно, передусім мене цікавили харківські новини.

— Пане Любомире, я чув, що одне з програмних питань Конгресу стосувалося планування сім'ї та регулювання народжуваності. Це збігається з вашою роботою у Верховній Раді, адже, якщо не помиляюсь, серед сили-силенної ваших обов'язків — і обов'язок голови підкомісії зі збереження генофонду нації. То чи поздоровішали ми за останній рік?

— На жаль, ви бажаєте неможливого. Йдеться про хронічну, запущену хворобу незвичайного пацієнта — держави. Мова не про якогось певного лікаря у особі уряду або парламенту, а про увесь український народ. Торік, як ви, напевно, чули, кількість померлих вперше перевищила кількість новонароджених. Природний приріст населення нестримно скорочується, утворюючи демографічні провалля.

Злидні — головна причина прогресуючого старіння нації, особливо у сільській місцевості. Завважте, що близько 40 відсотків проблем, які безсила розв'язати галузь охорони здоров'я, зняли б валютні кошти, проте їх нема, бо економіка сама потребує нагальної допомоги. Одне чіпляється за інше... Не забувайте про істотне порушення екологічної рівноваги довкілля, чималий «букет» побіжних ускладнень, породжених недосконалістю організації охорони здоров'я протягом минулих десятиріч.

— Які почуття у вас викликає це слово — «Незалежність»? Який зміст у нього вкладаєте ви як народний депутат?

— Добре пам'ятаю той день, коли ми проголосували за історичний Акт про незалежність: злива почуттів, гордість за себе і Україну, хвиля емоцій... Головне, що ми винесли як депутати за цей рік, це ... ючи на держ... ність де-юре ... лежні від по... лого, які ст... політику і ... балюють свід... на непоп... Бо глибина ... більш ... де... льки 1917 ... сячоліття! ... політичних ... не зрушити ... лузі просто ... один урок, ... за цей рік: ... пітпадаємо ... від обст... ... літизом ... державо... здебільшого ... тезою: є мо... вильна.

Олія: соняшникова, технічна чи контрабан...

На станції Гнідава, що у Луцьку, затримано вагон за № 72755416 з цистерною олії, який прийшов від Харківської спілки «Харківплодовочгосп» на адресу обласного виробничого об'єднання «Волиньовоч». І ось вже скоро місяць, як обласна держадміністрація разом з правоохоронними органами з'ясовує, яка ж олія у цистерні: соняшникова чи технічна...

Ситуація

У супровідній документації зазначалось, що цистерна містить 54 тонни «олії пресованої, першого сорту, соняшникової». Але з подачі генерального директора об'єднання «Волиньовоч» В. Харченко в комісію ліцензування обласної держадміністрації (документ за № 1—12/617) вага цієї олії зросла на 6 тонн, а її саму було перейменовано на «технічну». Не вдаючись до головоломних фальсифікацій, усе було зроблено з допомогою звичайної авторучки, а щоб ніхто не сумнівався, підкріплено ще одним документом (терпець паперу ще ніколи не уривався) за тим самим номером. Йшлося про одне й те саме: видачу ліцензії на вивіз олії у Польщу. Взагалі, цей документ вніс свіжий струмінь до сфери діловодства, оскільки мав дві безіменні резолюції і своє бачення структури вантажу — «олія соняшникова-технічна».

27 липня ц. р. до справи підключився начальник лабораторії «Харківплодовочгосп» В. Євтушенко, який документально підтвердив твердження В. Харченко.

Ліцензія на вивіз олії, у Польщу, яка надійшла на Волинську митницю, засвідчила, що між засіданням комісії по ліцензуванню і резолюцією, яка дає право на вивіз олії, тільки гіпотетичний зв'язок. І тоді «олією» зацікавилися працівники Служби безпеки Волині. Повезли її на аналіз у Чернівці, де фахівці засвідчили, що олія нас... ва, першого ... зазначе... якими ... дави. Одна ... міжнародно... 300 доларі... люди з Вол... тіли продат... за тонну... кривалася ... ректор об'є... овоч» байко... на товари ... вання. До ... Луцьку вид... — 300 гра... тонни — ... Луцька.

Богд...
Луцьк.

Статистика

МИ ЗАТЯГЛИ ПАСКИ Й ВИВЕРНУЛИ КИШЕНІ

У першому півріччі вартість споживчого кошика, за свідченням Мінстатистики, підвищилася у вісім разів, тоді, як зарплатня — у чотири. Ціна вареної ковбаси піднялася у 30, свинини, курей, сосисок, вершкового масла, сирів — у 17—24, пшеничного борошна — у 23, цукру — у 13, хлібобулочних виробів — у 13—16 разів. Ми затягли паски й вивернули кишені, проте це не зупинило стрімкого зубожіння раціону: споживання м'яса і м'ясо-молочних продуктів скоротилося на 11 відсотків, масла й сиру — на 23, рибних продуктів — на 41, фруктів — на 25, що порадувало, зі зрозумілих причин, лише сантехніків.

На порожній шлунок виявилося — не до комфорту й сервісу. Обсяги купівлі продовольчих товарів і реалізації послуг впали відповідно на 36 і 28 відсотків. Втім, не все в житті таке похмуре. Економіка порадувала семимісячним плодом: зупинилося падіння темпів обсягів виробництва.

У Мінекономіці вважають, що «дитина» буде здорова.

Яків СВЕРДЛОВИНА.

Прецедент

«ЗАПОРОЖЦ... ПРОТЕСТУЮ...

Менше півгодини тривало пікетування обласної державної адміністрації власниками інвалідських «Запорожців», котрі вимагали від властей забезпечити їх бензином за виданими пільговими талонами.

Перший заступник представника Президента Василь Цибенко прийняв делегацію інвалідів і вжив необхідних заходів для задоволення їх вимог. Шеренга непримітних малолітражок, постоявши на площі імені ... у чергу ... Сьогодні ... свої 40 літ... лених їм ... ра? Знову ... та, звичай... де таким д... рюватимуть ... них стан... спритні хл... дять «у за...

Лід...
Черкаси.

...Е ПРОЧИТАЄШ, ЩО НА ДУШІ»

...Ч у справах ...ої країни: живе ... І ось черго... ...опитливої ро... ...и. Які ми ста...

Свіжий погляд

...купки. ...жна не помі... ...розмежування ...тих і бідних. ...о зубожілих, ...достиню. Ме... ...тися на ба... ...ть на база... ...Напевне ж ...ого, щоб пи... ...персучасні, а ...ого, щоб на ... купити про... ...тому хлопчи... ...яток, кі...

...осків, інших торгових закладів були не такі помітні. А зараз, надивившись фільмів і західних журналів, маючи вже якісь гроші в кишені, вони почали копіювати зовнішній стиль західної ділової людини. Боюсь, щоб феномен Америки не заполонив і ваше суспільство. Треба мати свій стиль, жити власним розумом.

У вас зараз чи не кожен вважає, що він бізнесмен. Хоча треба віддати належне, що дехто трішки вже навчився цієї справи. Раніше більшість діяла за шаблоном — урвати якнайшвидше. А далі — хоч потоп.

Зараз новоявлені бізнесмени починають розуміти, що урвати сьогодні — зовсім не найкраще. Треба подумати і про майбутнє, вкласти гроші у якусь справу, щоб потім мати великі прибутки.

Та й узагалі на Заході останнім часом інтерес до України зріс. Це особливо помітно на тлі спаду інтересу до Росії. Чому так? Та тому, що діловий світ цінує насамперед ваших людей, від природи кмітливих, роботящих, готових до будь-якої справи. Україна розуміє, що валюту так просто не дають, і вона готова заробити її. І має для цього всі підстави. Росія ж просто просить: «Дайте долари!» Тож і не дивно, що в Україну потягнувся діловий світ Заходу.

Мені здається, що сьогодні державні структури, зокрема видавництва, з якими доводиться мати справу, дещо розгублені. В них панує загальна апатія. Керівники не бачать перспективи. Подивіться на недержавні видавничі структури — вони процвітають. Між іншим, ніде на Заході не торгують так багато книжками, як у вас. Це втішно.

На вулицях Києва сьогодні почуваєшся менш безпечно, ніж раніше. Відчуваєш якийсь психологічний тиск, як у Нью-Йорку. Молодь стала більш замкнута. Це вражає. Люди приховують свої емоції, по очах вже не прочитаєш, що там у душі. На кшталт американців усі стали носити личини.

Розмову записав Л... БРОВЧЕНКО.

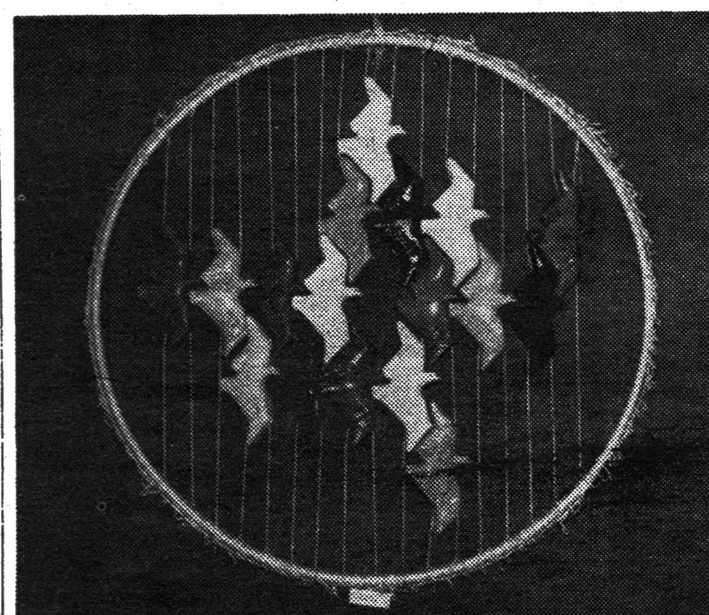
Виставки

В «КНЯЖОМУ ДВОРІ»

Вперше у Львові мале приватне підприємство «Княжий двір» відкрило постійно діючу експозицію декоративного і прикладного мистецтва. Фірма має намір (спільно з міською організацією Спілки Архітекторів) проводити конкурси й розпродажі, рекомендувати кращі роботи для оформлення інтер'єрів.

На знімках: у «Княжому дворі».

Фото Володимира ПЕСЛЯКА.

...ДОРОГИ ВЕДУТЬ ДО РИМУ

...нтерв'ю

...путата України, члена-кореспондента Академії ...служеного діяча науки і техніки, доктора медич... ...сора, президента Всеукраїнського лікарського ...омира Пирога пощастило захопити у Києві вже ...по закінченні у Харкові 4-го Конгресу Світової ...нських лікарських товариств. Тому, природно, ...цікавили харківські новини.

...бомире, я чув, ...ограмних пи... ...стосувалося ...т та регулю... ...ваності. Це ...шою роботою ...ад, адже, як... ...юсь, серед си... ...ваших обов'яз... ...язок голови ...ереження гено... ...о чи поздоро... ...станній рік?

...ви бажаєте ...ідеться про ...щену хворобу незвичайного пацієнта — держави. Мова не про якогось певного лікаря у особі уряду або парламенту, а про увесь український народ. Торік, як ви, напевно, чули, кількість померлих вперше перевищила кількість новонароджених. Природний приріст населення нестримно скорочується, утворюючи демографічні провалля.

Злидні — головна причина прогресуючого старіння нації, особливо у сільській місцевості. Завважте, що близько 40 відсотків проблем, які безсила розв'язати галузь охорони здоров'я, зняли б валютні кошти, проте їх немає, бо економіка сама потребує нагальної допомоги. Одне чіпляється за інше... Не забувайте про істотне порушення екологічної рівноваги довкілля, чималий «букет» побічних ускладнень, породжених недосконалістю організації охорони здоров'я протягом минулих десятиріч.

— Які почуття у вас викликає це слово — «Незалежність»? Який зміст у нього вкладаєте ви як народний депутат?

— Добре пам'ятаю той день, коли ми проголосували за історичний Акт про незалежність: злива почуттів, гордість за себе і Україну, хвиля емоцій... Головне, що ми винесли як депутати за цей рік, це те, що, незважаючи на державну самостійність де-юре, ми усі ще залежні від пережитків минулого, які стримують нашу політику і економіку, закабалюють свідомість і штовхають на непопулярні рішення. Бо глибина історичної ...умки більш... депутатів ... тільки 1917 року, а не тисячоліття! Бо без прийняття політичних рішень щось путнє зрушити в економічній галузі просто неможливо. Ще один урок, який ми винесли за цей рік: ми, незалежні, піддаємо під залежність від обст...н. Ми на...у політизо... не ма... ...свіду державо...орення, ...ховані, здебільшого, ідеологізованою тезою: є моя думка і неправильна.

Сергій ВЛАД.

...ія: соняшникова, технічна чи контрабандна?

Ситуація

...Гнідава, що у ...мано вагон за ...з цистерною ...шов від Хар... «Харківплод... ...ї» обласно... ...о об'єднання ... І ось вже ...як обласна ...разом з ...ми органами ...ю олія у цис... ...кова чи тех...

...документа... ..., що цистер... ...тонни «олії ...ершого сорту, ... Але з пода... ...о директора ...олиньовоч» В. ...місію ліцензування обласної держадміністрації (документ за № 1—12/617) вага цієї олії зросла на 6 тонн, а її саму було перейменовано на «технічну». Не вдаючись до головоломних фальсифікацій, усе було зроблено з допомогою звичайної авторучки, а щоб ніхто не сумнівався, підкріплено ще одним документом (терпець паперу ще ніколи не уривався) за тим самим номером. Ішлося про одне й те саме: видачу ліцензії на вивіз олії у Польщу. Взагалі, цей документ вніс свіжий струмінь до сфери діловодства, оскільки мав дві безіменні резолюції і своє бачення структури вантажу — «олія соняшникова-технічна».

27 липня ц. р. до справи підключився начальник лабораторії «Харківплодовочгосп» В. Євтушенко, який документально підтвердив твердження В. Харченко.

Ліцензія на вивіз олії у Польщу, яка надійшла на Волинську митницю, засвідчила, що між засіданням комісії по ліцензуванню і резолюцією, яка дає право на вивіз олії, тільки гіпотетичний зв'язок. І тоді «олією» зацікавилися працівники Служби безпеки Волині. Повезли її на аналіз у Чернівці, де фахівці заприсяглися, що олія насправді — харчова, першого сорту, як і було зазначено у документах, з якими ...їбув в... Гнідави. Одна тонна цієї олії на міжнародному ринку коштує 300 доларів. А «кручені» люди з Волині і Харкова хотіли продати її по 200 доларів за тонну. Цікаво, що прикривалася генеральний директор об'єднання «Волиньовоч» байкою про обмін олії на товари народного споживання. До речі, цю олію у Луцьку видають по талонах — 300 грамів на місяць. 54 тонни — це місячна норма Луцька.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Луцьк.

Суперечливе

ПРИСТРАСТІ ДОВКОЛА СОБОРУ

«Оригінально» відзначили першу річницю незалежності України православні віруючі у Рівному. На згадку про свято залишилися виламані двері та розбиті шибки у Єпархіальному управлінні. Справа в тому, що вже довгий час точиться боротьба за передачу кафедрального Свято-Воскресенського собору з підпорядкування Московському патріархату в лоно Української Православної Церкви (Київський патріархат). А на мітингу, який відбувся на майдані Незалежності, в ультимативній формі прозвучала вимога провести ввечері богослужіння у соборі. З мітингу натовп рушив просто до храму, взяв його в облогу і перекрив рух транспорту. Напруга зростала, православні почали штурм канцелярії Єпархіального управління. Прихильники Московського патріархату оборонялися...

У справу втрутилася міліція, на місце прибув представник Президента у Рівненській області Роман Василишин. Пристрасті почали спадати, коли він пообіцяв наступного дня прийняти рішення про тимчасове закриття Єпархіального управління, як раніше було прийнято рішення про закриття собору. Але попередні розпорядження глави обласної держадміністрації не виконані, не виконано і рішення міської управи «Про припинення порушень громадського порядку біля Свято-Воскресенського собору та вирішення питання власності». 6 чоловік звернулися за медичною допомогою...

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

...ЗАТЯГЛИ ПАСКИ ...ВЕРНУЛИ КИШЕНІ

...півріччі вар... ...ого кошика, за ...Мінстатистики, ...'вісім разів. ...лятня — у чо... ...реної ковбаси ...0, свинини, ку... ...вершкового ... — у 17—24, ...ршна — у 23, ...3, хлібобулоч... ...у 13—16 ра... ...і паски й ви... ...і, проте це ...тримкого зубо... ...споживання ...молочних про... ...олося на 11 від... ...сиру — на 23, рибних продуктів — на 41, фруктів — на 25, що порадувало, зі зрозумілих причин, лише сантехніків.

На порожній шлунок виявилося — не до комфорту й сервісу. Обсяги купівлі продовольчих товарів і реалізації послуг впали відповідно на 36 і 28 відсотків. Втім, не все в житті таке похмуре. Економіка порадувала семимісячним плодом: зупинилося падіння темпів обсягів виробництва.

У Мінекономіці вважають, що «дитина» буде здорова.

Яків СВЕРДЛОВИНА.

Прецедент

«ЗАПОРОЖЦІ» ПРОТЕСТУЮТЬ

Менше півгодини тривало пікетування обласної державної адміністрації власниками інвалідських «Запорожців», котрі вимагали від властей забезпечити їх бензином за виданими пільговими талонами.

Перший заступник представника Президента Василь Цибенко прийняв делегацію інвалідів і вжив необхідних заходів для задоволення їх вимог. Шеренга непримітних малолітражок, постоявши на площі імені Леніна, від'їхала у чергу до автозаправки. Сьогодні інваліди одержать свої 40 літрів бензину, виділених їм на місяць. А завтра? Знову в пікети? Питання, звичайно, риторичне і буде таким доти, доки господарюватимуть на автозаправочних станціях мускулисті спритні хлопці — ті, що ходять «у законі».

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Коротко

ПЕРЕУЧУЮТЬСЯ

У Житомирі на базі вищих і середніх навчальних закладів та профтехучилищ відкрито обласний центр по перенавчанню фахівців, які втратили роботу. Протягом десяти місяців там можна здобути спеціальності менеджера, фермера, оператора-програміста електронно-обчислювальних машин, фінансиста тощо. Ті, хто офіційно отримав статус безробітного, навчаються за рахунок обласного центру зайнятості населення.

Володимир ЛЕВЧЕНКО.

Житомир.

Факт і ко...

ХАБАР...

Ім'я засту... ...міністрації ...району В. Д... ...голосу не з... ...ганізаторськ... ...через підозр... Як засвідчи... ...розділу орга... ...справ, факти... ...сце. А тра... Керівник ... ...підприємств ...ту від знаха... ...ка. За нада... ...гувати спир... ...приватному ...нець запрос... МП 25 ти... При переда... ...нець, дотри... ...конспірації, ...не торкався ...розгорнутим ...ру. Далі — ...працівникам ...чення незак...

Скандал...

П'Я...

Саме так... ...ти нині ви... ...рейсів в ае... ...піль. Адже ...ких літаків, ...вітря піднім... ...в'ять. І не ...сутність гас... ...давно прост... ...майже дві д... ...жирів пром... ...порту дві ... ...вали ледь ... ...ній клумбі, ...ні перелама... ...ція і добря...

Новини с...

ЛЕБ...

Хоч сезо... ...пернату ди... ...лише 15 се... ...єри Житом... ...го району ...казати таку ...коли раніш... ...мали. Четв... ...села Рудня ...мирського ...косулі і тр... — водій с... ...рів області ...ра Котель... ...го району ...на. Їх спр...

Кримінал...

БАЛ... СІЛИ...

Буковин... ...туючи пере... ...області, за... ...має криміна... ...руках. Люд... ...ти красно... ...ли цю бал... ...злодії добі... ...вали» у ... ...ної прокур... ...чи на те, ...запевняють ...завдала ве... ...злодіїв нес... ...ризації про... ...ються.

ЧИМ...

Серію т... ...тв у Дні... ...біців неві... ...дзвонив де... ...ни УВС об...

Пошук ... ...напрямках ...дав резуль... ...сквича», я... ...проспекті ...ли граната ... — 15 ящ... ...ми. «Моск... ...цівникові ... «Альфа».

ГОЛОС України

...діловий світ

...ь, що сьогод-...уктури, зо-...тза, з якими ...справу, де-...В них панує ... Керівники ...ективи.

... недержавні ...тури — вони ...ж іншим, ні-... торгують ...ками. як у

...иєва сьогод-...енш безпеч-... Відчуваєш ...тичний тиск, ...ку. Молодь ...инута. Це ... приховують ...очах вже не ...там у душі. ...риканців усі ...чини.

...ву записав ...ОВЧЕНКО.

...МУ

...що, незважа-...у самостій-... усі ще за-...житків мину-...ують нашу ...номіку, зака-...сті і штовха-...арні рішення. ...ричок думки ...тів ... ті-...а не ти-...ь прийняття ...ь щось пут-...кономічній га-...можливо. Ще ... ми винесли ... незалежні, ... залежність ...и на... ...у по-...ає... ...свіду ...я, ...ховані, ...еологізовану ...умка і непра-

...гій ВЛАД.

...на?

...ді — харчо-...ту, як і було ...окумента..., з ... Гні-... цієї олії на ...инку коштує ... А «кручені» ... Харкова хо-...по 200 дола-...каво, що при-...еральний дн-... «Волинь-...о обмін олії ...дного спожи-... цю олію у ... по талонах ...а місяць. 54 ...ісячна норма

...ЕРЕКЕТА.

...ТЬ

...іна, від'їхала ...автозаправки. ...ш одержать ...ензину, виді-...нь. А завт-...кети? Питан-...торичне і бу-...оки господа-...автозаправоч-... мускулисті ...— ті, що хо-

...ТАРЕНКО.

Виставки

В «КНЯЖОМУ ДВОРІ»

Вперше у Львові мале приватне підприємство «Княжий двір» відкрило постійно діючу експозицію декоративного і прикладного мистецтва. Фірма має намір (спільно з міською організацією Спілки Архітекторів) проводити конкурси й розпродажі, рекомендувати кращі роботи для оформлення інтер'єрів.

На знімках: у «Княжому дворі».

Фото Володимира ПЕСЛЯКА.

Суперечливе

ПРИСТРАСТІ ДОВКОЛА СОБОРУ

«Оригінально» відзначили першу річницю незалежності України православні віруючі у Рівному. На згадку про свято залишилися виламані двері та розбиті шибки у Єпархіальному управлінні. Справа в тому, що вже довгий час точиться боротьба за передачу кафедрального Свято-Воскресенського собору з підпорядкування Московського патріархату в лоно Української Православної Церкви (Київський патріархат). А на мітингу, який відбувся на майдані Незалежності, в ультимативній формі прозвучала вимога провести ввечері богослужіння у соборі. З мітингу натовп рушив просто до храму, взяв його в облогу і перекрив рух транспорту. Напруга зростала, православні почали штурм канцелярії Єпархіального управління. Прихильники Московського патріархату оборонялися...

У справу втрутилася міліція, на місце прибув представник Президента у Рівненській області Роман Василишин. Пристрасті почали спадати, коли він пообіцяв наступного дня прийняти рішення про тимчасове закриття Єпархіального управління, як раніше було прийнято рішення про закриття собору. Але попередні розпорядження глави обласної держадміністрації не виконані, не виконано і рішення міської управи «Про припинення порушень громадського порядку біля Свято-Воскресенського собору та вирішення питання власності». 6 чоловік звернулися за медичною допомогою...

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

Коротко

ПЕРЕУЧУЮТЬСЯ

У Житомирі на базі вищих і середніх навчальних закладів та профтехучилищ відкрито обласний центр по перенавчанню фахівців, які втратили роботу. Протягом десяти місяців там можна здобути спеціальності менеджера, фермера, оператора-програміста електронно-обчислювальних машин, фінансиста тощо. Ті, хто офіційно отримав статус безробітного, навчаються за рахунок обласного центру зайнятості населення.

Володимир ЛЕВЧЕНКО.
Житомир.

Факт і коментар

ХАБАР РАЙОННОГО МАСШТАБУ

Ім'я заступника глави адміністрації Цюрупинського району В. Данця набуло розголосу не завдяки його організаторському таланту, а через підозри у хабарництві. Як засвідчила операція підрозділу органів внутрішніх справ, факти, дійсно, мали місце. А трапилось ось що. Керівник одного з малих підприємств запросив захисту від знахабнілого хабарника. За надання дозволу торгувати спиртними напоями у приватному магазині В. Данець запросив у керівника МП 25 тисяч карбованців. При передачі хабаря В. Данець, дотримуючись правил конспірації, руками грошей не торкався, накривши їх розгорнутим аркушем паперу. Далі — обшук кабінету працівниками міліції, вилучення незаконно одержаних грошей (до речі, в шухляді виявилося 50 тисяч карбованців, походження яких з'ясовується), арешт хабарника. Того ж дня представник Президента у Цюрупинському районі віддав розпорядження звільнити В. Данця з роботи.

Як прокоментував цей факт соціолог із Херсона В. Коробов, причини хабарництва серед чиновників мають соціальні корені. Тими, хто стоїть при владі, втрачено почуття стабільності, вони потрапили на роздоріжжя. Настав час зміни політичної еліти, звідси непевність у майбутньому. І, природно, у цій ситуації першим залишається за бортом той, хто порушує закон.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

Скандали

П'ЯТЕ ЧЕРЕЗ ДЕСЯТЕ

Саме так можна визначити нині виконання розкладу рейсів в аеропорту Бориспіль. Адже із 23 пасажирських літаків, які тут є, у повітря піднімається тільки дев'ять. І не тільки через відсутність гасу лайнери нещодавно простояли на приколі майже дві доби і сотні пасажирів промучились в аеропорту дві ночі. Вони ночували ледь не на привокзальній клумбі, а потім в обуренні переламали десятки стільців і добряче пом'яли ворота на злітну смугу.

А розклад погано виконується тому, що в чотирнадцяти літаках нічим замінити зношені вузли. Незважаючи на те, що Бориспільське авіапідприємство кілька місяців тому справно переказало належні за них гроші заводам-постачальникам. Але заводи їх не отримали, бо тепер уже українські банки ніяк не можуть з'ясувати стосунки зі своїми російськими колегами.

Валентина ПОЛІЩУК.

Новини сезону

ЛЕБЕДЯ—НАПОВАЛ

Хоч сезон полювання на пернату дичину розпочався лише 15 серпня, та браконьєри Житомира і приміського району вже встигли показати таку виучку, якої ніколи раніше на цей час не мали. Четверо з них поблизу села Рудня-Городище Житомирського району вбили дві косулі і три ондатри. А один — водій спілки кооператорів області — біля села Стара Котельня Андрушівського району — лебедя-кликуна. Їх справи, як і ще 15 браконьєрів, розглядає державне управління охорони навколишнього природного середовища Житомирщини. Передбачається, що мисливська майстерність буде гідно оцінена: за вбиту косулю — 3 тисячі купонів штрафу, за вбиту ондатру — 1,5 тисячі. Найдивніше, що згадані, як і деякі інші браконьєри, — члени... товариства мисливців і рибалок.

Володимир ЛИЗА.
Житомир.

Кримінальна хроніка

БАЛАКАЛИ, БАЛАКАЛИ, СІЛИ — ТА Й ЗАПЛАКАЛИ

Буковинська міліція, звітуючи перед громадськістю області, запевняла, що тримає криміногенну ситуацію у руках. Люди слухали, а факти красномовно заперечували цю балаканину. Днями злодії добряче «похазяйнували» у приміщенні обласної прокуратури: незважаючи на те, що журналістів запевняють, що крадіжка не завдала великої шкоди, а злодіїв неодмінно затримають, про результати інвентаризації розповідати утримуються.

Далі — була черга квартири представника Президента в Чернівецькій області Івана Гнатишина. Цікаво, що квартира не охоронялася, хоча це й передбачається, про що злочинцям напевно було відомо. До честі правоохоронних органів, злочинців швидко затримали, а заразом розкрили ще 21 квартирну крадіжку. Стало зрозуміло, що балакати — це ще далеко не метод для заспокоєння населення.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

ЧИМ ПАХНЕ «ЕДЕЛЬВЕЙС»?

Серію терористичних актів у Дніпропетровську пообіцяв невідомий, який подзвонив до чергової частини УВС області.

Пошук у всіх можливих напрямках через тиждень дав результат: у салоні «Москвича», який зупинили на проспекті Калініна, знайшли гранату, а в багажнику — 15 ящиків з боєприпасами. «Москвич» належав працівникові кооперативної СТО «Альфа». На квартирі «автолюбителя» знаходилося ще 15 ящиків з боєприпасами. Це навело на думку, що боєприпаси з арсеналів однієї з військових частин, що озброїла клуб воїнів-афганців «Едельвейс» — нечебто для учбових цілей. Два роки тому патріоти з «Едельвейсу» та ще кілька афганців побили на центральній площі міста активістів Руху, а синьо-жовтим прапором витерли чоботи.

Інформагенція «СОБОР».

Реалії

Дріб'язок, але неприємно

У різних кабінетах Національного Банку по-різному оцінюють мету і завдання кампанії по витисканню з обігу дрібної монети, яка розпочалася, судячи з усього, наприкінці минулого року. Хтось схильний вважати, що ця акція спрямована на усунення дефіциту розмінної монети, з чим погоджується і цілий ряд адміністрацій областей і міст України. Виходячи з цього, наприклад, представник Президента по Києву Іван Салій видав розпорядження за № 778 від 4-го серпня ц. р. відносно порядку округлення цін та тарифів, згідно якого дрібна монета витискається з обігу геть-чисто, і що суперечить березневій директиві Мінекономіки. Остання потіснила, але залишила життя п'ятакам і гривеникам.

Ці заходи нічого, окрім непорозуміння, у Національному Банку не викликали, бо комерційні банки республіки досі не мали дефіциту розмінної монети. Проте, вирішивши, що торгівлі видніше (брати чи не брати здачу, яку виручку мати — купонну чи рублеву), поставили не втручатися у перебіг подій. Відповідно до безсмертних традицій появи чуток, дехто навіть у Національному Банку прийняв на віру те, що у нестачі дрібної монети винуваті кооператори, які виготовляють дукати. Принаймні, саме так спробували, було, розтлумачити ситуацію вашому кореспонденту. Мені ж легше було повірити у те, що споживач раптом відмовився брати у магазині здачу, ніж у кооператора-«підривника» фінансових підвалин України.

Так, є все-таки, чи немає дрібної монети? «Є!» — запевнили у Національному Банку, але торгівля не бажає співробітничати з комерційними банками. Виходить, споживач може-таки розраховувати на здачу? «А це вже як повернути...» — відреагували у Національному Банку.

Як там не є, а саме вона, торгівля, вирішує. І враження таке, що вона підкинула високо угору нашу здачу, а ми чекаємо, що вийде: орел чи решка. А монета врізається у землю руба.

Сергій БАБКІН.

Сажі Умалатова вербує однодумців

До «російськомовної» Одеси частіше, мабуть, ніж до багатьох інших українських міст, навідуються емісари різномастих партій та рухів з «ближнього зарубіжжя». Ось і нещодавно поширилась було чутка: маємо нагоду поспілкуватися із самою Сажі Умалатовою. Так-так, з отією сміливою чеченкою, яка свого часу, коли М. Горбачов був ще і Президентом, і Генеральним, не побоялася вимагати його відставки і яка тепер грає одну з перших скрипок серед тих народних депутатів колишнього СРСР, які день і ніч сумують за імперією, плекаючи надії будь-що її відродити.

Але Сажі Умалатова та її супутник Юрій Голик (теж з отих депутатів, що ніяк не хочуть додати до оцього свого звання слово «колишні») в Одесі не зупинилися. Проїхали транзитом далі, у найпівденніший закуток України — до Ізмаїлу. Мабуть, врахували недавні уроки, одержані в обласному центрі Н. Андрєєвою та В. Жириновським. Перша змушена була задовольнитися лише напівлегальними зборами з участю десятка — другого одеситів. А з другим взагалі анекдотичний випадок трапився: він не приховував, що сподівався побачити тут на площах величезні натовпи людей, які ловлять кожне його слово про «єдину й неподільну» Росію від моря Білого до моря Чорного, від Чукотки до Карпат. Та коли прибув на так звану Соборку, де завжди людно, то побачив, що одесити й не думають кучкуватися навколо нього: одні жваво обговорюють перипетії останньої гри улюбленого «Чорноморця», другі не менш жваво «забивають козла». Обурившись, Жириновський заліз на орендовану кооперативну конягу — сподівався хоч отак привернути до себе увагу. Та тільки й того, що слідом бігли, улюлюкаючи, дітлахи.

А оскільки Умалатова й Голик мали в «домашній заготовці» промови на той же кшталт — теж про «єдиний і неподільний», хоч, правда, вже Союз, то, очевидь, побоялися, щоб не спіткала доля Жириновського. Ізмаїл же — місто теж «російськомовне», до того ж, здається, досі ніким не займане, там, сподівалися, їхні слова впадуть у благодатний грунт. Тим більше що це обіцяли лідери тамтешньої організації соціалістичної партії, які й офіційне запрошення надіслали.

Що ж, в Ізмаїлі, де значно рідше бувають різні «знаменитості», приїжджі й справді знайшли більш-менш уважних слухачів. Хоча, водночас, не менше й опонентів. Та хоч би як там не було, а для них у ряді трудових колективів послужливо збирали немалі аудиторії. Про що ж говорили заїжджі оратори? Коли коротко, то про одне й те ж: Радянський Союз буде відроджений. Він, мовляв, по суті, й не зникав, продовжує існувати, незважаючи на те, що «зрадник № 1» М. Горбачов та його послідовники прагнули й прагнуть все розвалити. Так, багато що загублено, але справа не безнадійна. І свою місію вони, глашатаї істини, вбачають у тому, щоб роз'яснити якомога більшій кількості людей, що їхній порятунок — у відродженні Союзу РСР. А коли люди це зрозуміють, то вони знайдуть спосіб, як те зробити.

Як саме — гості воліли не роз'яснювати, хоча дехто із слухачів на тому й наполягав. Та, мабуть, і самому здогадатися не важко: повернутися до старого можна лише за однієї умови — усунувши владу, яка за самостійний розвиток кожної з нині незалежних республік.

В одній з аудиторій ораторам нагадали:

— Даруйте, але ж у нас є своя держава — Україна, з Президентом, парламентом, яких ми обрали.

Сажі Умалатова зразу ж парирувала:

— Я так не вважаю.

Отакої! Не вважаю — отже, не існує?

Важко сказати, скількох ізмаїльців завербували до своїх однодумців Умалатова й Голик. Спостерігаючи реакцію людей на їхні промови можна в усякому разі зробити висновок: небагатьох. Вони й самі мимоволі якось поскаржилися: в союзних республіках, мовляв, немає масового пробудження свідомості. У бік, зрозуміло, реанімації колишнього Союзу. Щоб розбудити саме таку свідомість мас, ці емісари нині подалися, за чутками, десь до Середньої Азії, вже там агітувати й вербувати.

А мене переслідує таке запитання: якби в якійсь із країн, що раніше входили, скажімо, до Британської імперії, місцева влада зіткнулася з відвертою агітацією з боку громадян колишнього «центру» за повернення до старих порядків, за відмову від здобутої незалежності? Невже спокійно вислуховувала б оті заклики та мовчазно заохочувала надання аудиторій для отаких промов? У кращому разі, думаю собі, непроханим гостям показали б на двері. А найімовірніше — вжили б заходів, яких заслуговують провокатори.

А ми що — соромимося? Чи боїмося звинувачень у затискуванні демократії й гласності?

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

ЯДЕРНА ЗБРОЯ УКРАЇНИ: БЛАГО ЧИ ЗЛО

Політико-правовий і економічний аналіз роззброєння

Дуже складною є проблема використання вивільненого з ядерних боєголовок плутонію. У Великобританії, Франції та ФРН також існують технологічні процеси змішування плутонію з ураном і подальшого використання цієї суміші для потреб енергетики. Але використовується таке паливо в спеціальних реакторах, яких немає в Україні. Перспективнішим вважається безпосереднє використання плутонію в реакторах нового покоління, які, за прогнозами, будуватимуться у 2010—2015 роках. Відомо, що подальший розвиток ядерної енергетики стане можливим лише за умов створення замкнутих технологічних циклів використання радіоактивних речовин, що утворюються в процесі ядерних реакцій. Так, за оцінками експертів, лише в неядерних державах сьогодні накопичено понад 200 тонн плутонію, тому створення плутонієвих реакторів дозволить здійснити безвідходне функціонування ядерної енергетики. Японія вже розпочала реалізувати «плутонієвий проект» і має намір за 30 років створити його запаси в 400 тонн. За умови вичерпання нафтових і вугільних родовищ плутоній стане одним з найцінніших енергетичних матеріалів, вартість якого може зрівнятися з золотом. Отже, плутоній, що буде вивільнятися в ході ліквідації ядерних арсеналів України, доцільно зберігати як перспективного енергоносія для АЕС нового покоління.

З урахуванням наведених даних для України економічні втрати будуть найменші, якщо утилізацію головних частин стратегічних ракет з ядерним боєзарядом здійснювати у такий спосіб. На першому етапі розукомплектацію ядерних боєзарядів доцільно робити на підприємствах Росії за умови повернення Україні частини вивільнених урану та плутонію. Взаєморозрахунки за таку співпрацю можуть здійснюватися виходячи із структури світових цін на ядерні матеріали. Причому вони повинні включати й вартість вивезених з України раніше боєзарядів тактичної ядерної зброї. Паралельно з цим слід будувати власні спеціалізовані підприємства повного технологічного циклу по збагаченню урану і виробництву тепловидільних елементів для АЕС та підприємства для переробки радіоактивних відходів, на яких можна було б утилізувати ядерні заряди. Без таких виробництв безпечне функціонування наших атомних електростанцій стане просто неможливим. З іншого боку, участь України у розборці ядерних боєзарядів під міжнародним контролем дозволить суттєво зменшити навантаження на підприємствах Росії, які не зможуть забезпечити розбір такої великої кількості боєзарядів в термін, що регламентуються договорами. Що стосується збереження секретів ядерної зброї, то всі спеціальні види робіт можуть на договірній основі виконувати фахівці з Росії. Інші, несекретні роботи — українські та західні спеціалісти.

Без сумніву, у цій справі повинні бути як взаємна довіра, так і взаємодопомога, і не лише колишніх республік Союзу. Здійснювати таку великомасштабну ліквідацію ядерних арсеналів в умовах економічної кризи без всебічної підтримки з боку розвинутих країн Заходу буде надзвичайно складно.

Керуючись національними інтересами, потрібно перед ратифікацією у Верховній Раді України ретельно проаналізувати сам Договір про скорочення та обмеження стратегічних наступальних озброєнь. Положення цього договору розроблялися за умов протистояння СРСР і США, причому Україна не брала участі в його розробці. Нині ж політична ситуація докорінно змінилася, СРСР не існує, багато вимог застаріли і стали економічно недоцільними. Так, важко нині погодитися з такими положеннями договору, як необхідність руйнування шахтних пускових установок стратегічних ракет. Адже ці потужні інженерні споруди можна успішно використовувати для потреб сільського господарства, для наукових цілей. Україні потрібно визначити й терміни знищення ядерної зброї, що перебувають на її території. Тут також слід керуватися не емоціями типу «давайте скоріше», або ж навпаки, «давайте почекаємо», а економічними міркуваннями та можливістю проведення робіт з урахуванням вимог гарантування фізичної та екологічної безпеки ядерних боєзарядів і носіїв, які підлягають знищенню. Виходячи саме з таких міркувань, остання постанова Верховної Ради України «Про додаткові заходи щодо забезпечення набуття Україною без'ядерного статусу» і передбачає розглянути з точки зору гарантій безпеки та зовнішньополітичних інтересів України весь комплекс питань знищення ядерної зброї, розташованої на території України, і лише після цього всебічного аналізу встановити конкретні терміни її ліквідації.

III. ЗБРОЮ ЗНИЩИМО, А ЧИМ ЗАХИЩАТИСЯ?

Є ще одна надзвичайно важлива проблема, яку необхідно розв'язати в процесі знищення ядерних арсеналів — це проблема забезпечення гарантій національної безпеки України після ядерного роззброєння. В системі національної безпеки держав ядерну зброю здебільшого розглядають не як засіб агресії, а як ефективний засіб стримування агресії. В сучасних умовах безпеку держави здебільшого гарантують одним з трьох чинників — військовою чи економічною могутністю, або ж високим ступенем політичної та економічної інтеграції з іншими державами. Наприклад, агресія проти Швейцарії, де зберігається значний капітал світу, автоматично означає загрозу для економіки інших держав. На жаль, жодну з оцих систем безпеки не можна сьогодні в повній мірі віднести до України. Наш військовий (без ядерної зброї) та економічний потенціали не спроможні повністю захистити від будь-якої агресії, а Україна інтегрована здебільшого з республіками колишнього Союзу РСР і в першу чергу з Росією, яка й сама далека від стабільності. Отже, після ядерного роззброєння Україні буде потрібен протекторат впливових держав. Але звичайний у таких випадках захист у вигляді так званої «ядерної парасольки» Росії чи США або ж військово-політичний союз з СНД чи НАТО неприйнятні для України, бо це суперечить принципові позаблоковості, якого дотримується наша держава. Тож, залишається шлях інтенсивної політичної та економічної інтеграції України з країнами Західної Європи. Причому ступінь цієї інтеграції і швидкість ядерного роззброєння України повинні бути взаємопов'язані. Образно кажучи, остання стратегічна ракета, що розташована на українській землі, повинна бути знищена тоді, коли доля України зіллється з долею багатьох держав Європи. При такому підході Україна без загрози своїм інтересам поступово замінить в системі національної безпеки один з військових чинників (ядерну зброю) на інший — інтеграцію з розвинутими державами. У всіх інших випадках ядерне роззброєння України не компенсуватиме усіх втрат у системі національної безпеки і тому не відповідатиме національним інтересам нашої держави. Ми можемо розраховувати як на широку міжнародну підтримку у справі знищення ядерної зброї, так і на сприяння процесам інтеграції України в політичні та економічні структури Заходу.

У цьому зв'язку вже сьогодні необхідно переглянути деякі обмеження КОКОМу (міжнародної організації, що покликана перешкоджати розповсюдженню ядерної зброї) стосовно України. Як свідчить досвід, КОКОМ не в змозі припинити розповсюдження ядерних технологій, і нині ряд неядерних держав близький до виробництва ядерних боєзарядів. З іншого боку, діяльність цієї організації заважає обміну новими технологіями і часто використовується у конкурентній боротьбі. Так, стосовно України, то саме КОКОМ перешкоджав нашому виходу на світовий ринок з ракетними носіями, які за параметрами та якістю є чи не найкращими. І це при тому, що черга у світі на запуск штучних супутників Землі сьогодні становить від 7 до 10 років.

Отже, набуття без'ядерного статусу, про який проголосила Верховна Рада України, це надзвичайно складний і довготривалий процес, який вимагає розв'язання цілого ряду політико-правових, науково-технічних та економічних проблем, а також створення нових механізмів гарантування національної безпеки України. Історично так склалося, що ядерна зброя створювалася майже колективно, в цей процес були втягнуті два ворожі табори. В той же час ця зброя несе загрозу всьому людству, і в її ліквідації має бути зацікавлена більшість держав світу. Тому безперспективним є намагання перекласти всю відповідальність за знищення ядерних арсеналів на окремі держави.

Юрій КОСТЕНКО,
народний депутат України.

(Закінчення. Початок у попередньому номері).

ЯГІДКИ НЕЗГОДИ

Розповідь про те, хто вирощує мелітопольську черешню і хто хоче розпоряджатися врожаєм.

Історія радгоспу «Садовий» Мелітопольського району має понад 70 літ. Ріс, розвивався, розбудовувався він, як ви розумієте, за рахунок власних сил, так би мовити, знизу. Свого часу Стара Система утворила мережу управління самостійними господарствами. Минали роки. «Садовий» прибирали до рук Укррадгосп-об'єднання, «Укрвинтрест», об'єднання «Укрплодорозсадник» Держагропрому УРСР. Уже немає ні УРСР, ні Держагропрому, але чиновники «Укрплодорозсадника» є, і вони активно метушаться, щоб не допустити передачі цінного радгоспу у власність району.

Я побував у «Садовому» і переконався, що господарство давно живе, розраховуючи тільки на власні сили та допомогу місцевої влади.

— Шість років тому ми почали реконструкцію садів, що вже застаріли і майже не плодоносили, — розповідає директор радгоспу Микола Синьогуб. — Через кілька літ матимемо тисячу гектарів високопродуктивних плантацій абрикосів, черешень, слив. Даватимемо сім-десять тисяч тонн фруктів щороку. До речі, й тепер рентабельність у нас на рівні 47 відсотків. Багато будуємо зрошувальних систем, сховищ, переробний цех. Але в борги не залазили. І все ж триматися в адміністративній системі дуже важко, треба господарювати по-іншому. Бо ми перетворили працівників у злодюг і ледарів. Моя мрія: роздати землю, виробничі об'єкти людям, щоб кожен працював на себе. Щоб не радгосп командував (як, у свою чергу, командують радгоспом), а було б створено асоціацію виробників фруктів. Усе має йти через інтерес конкретних людей. Скажу, що вже тепер багато наших управлінців і спеціалістів, які раніше вміли тільки керувати, засукали рукави, взяли в оренду ділянки саду і тепер відчули смак справжньої роботи. Звичайно, доки зберігатиметься подвійна чи потрійна підпорядкованість радгоспу, ніякої асоціації створити нам не дадуть.

Прокоментувати ситуацію я попросив представника Президента України в Мелітопольському районі Віталія Єрмоленка:

— Досі не вирішено питання про власність, — сказав він, — Київ наполягає на своєму. Наша ж позиція така, що «Садовий» має бути в районі, ніяких управлінських структур над ним не потрібно. **У Мелітополі існує територіальне об'єднання, у столиці — «Укрплодорозсадник», але вони абсолютно надумані. Чиновники, які там сидять, певно, самі не знають, за що одержують зарплату. Коли нас, представників Президента в районах, збирали в Києві, було оголошено, що такі об'єднання ліквідують. Для цього досить рішення Міністерства сільського господарства. Та, либонь, комусь не вистачає рішучості.**

«Боже, великий, єдиний, нам Україну храни...» Під час святкування 500-річчя Запорозького козацтва на острові Хортиця.
Фото Бориса ДВОРНОГО.

КОКСУ!

Один із найбільших і найнебезпечніших забруднювачів атмосфери Запоріжжя — коксохімічний завод. Чим потужніше він працює, тим швидше зростає кількість ракових захворювань. Тому й зиришила минулого року сесія міськради закрити смолоперегінне виробництво та коксові батареї до 1995 року. Заводчики ж придумали іншу хитрість — замінити брудну технологію на випуск голчастого коксу. Мовляв, це значно чистіше виробництво, аналоги є в Японії. Але для переобладнання заводу потрібно... мільйонів 250 рублів. Що це означає для міста, яке ніяк не залатає дефіцит бюджету? А те, що будівництво нових об'єктів розтягнеться на багато років. Що це дасть заводові? Можливість у затінку новобудови-довгобудози, як і раніше, гнати кокс і не сушити собі голови вдосконаленням очисних споруд. Хитрість японського проекту розкусили депутати і на засіданні екологічної комісії міської Ради відхилили ідею головного інженера коксохімзаводу В. Рубчевського та Українського НДІ вуглехімії. Надихалися запоріжці диму, натрудилися.

ЄДИНИЙ В СНД

Запорізький магазин «Посилторг» — єдине в колишньому Союзі підприємство, котре постачало запчастини для інвалідів, власників автомобілів «Запорожець». Цього року колектив почало лихоманити.

— Росія не приймає посилок післяплатою, — розповідає заступник директора магазину Олександр Таран. — Але хто страждає у першу чергу? Їхні ж інваліди. До того ж багато заводів Росії припинили відправляти нам десятки найменувань запчастин, окрім саратовського «Електросистема» та подільського акумуляторного. Як празило, вимагають цукор і горілку. Де ж нам це брати? З інвалідів? Слід зазначити, що ми обслуговували понад 600 тисяч пільговиків, у тому числі воїнів-«афганців» і чорнобильців-ліквідаторів. А зараз через амбіції відомчих чинозників ці люди змушені місяцями сидіти біля своїх несправних автомобілів, очікуючи, доки розберуться між собою поштовики.

БУДЕ НОВА МІЛІЦІЯ

Ще один взвод Запорізької обласної школи резерву міліції присягнув на вірність народові України. На урочистій церемонії виступили заступник глави держадміністрації області Євген Карташов, кошовий отаман Запорозького козацтва Володимир Мельник, депутати обласної Ради.

— Наша школа резерву, — сказав її начальник Олександр Панченко, — не входить до структури офіційної міліції, а тримає курс на створення нової організації з охорони громадського порядку. Ми є основним бойовим підрозділом Запорозького козацтва, готуємо спеціальний загін для охорони заповідника на острові Хортиця. Крім того, курсанти школи несуть патрульно-постову службу у місті, охороняють деякі підприємства, офіси, бази відпочинку.

ГЕНЕРАЛЬНА СТАРШИНА СТУРБОВАНА

У Києві побувала повноважна делегація Генеральної старшини Запорозького козацтва на чолі з наказним отаманом полковником Анатолієм Бугримом. Мала рада Генеральної старшини стурбована повільними і нерішучими кроками Кабінету міністрів України у питаннях розбудови власних Збройних Сил. Делегація настроєна домагатися створення замість колишньої організації ДТСААФ військової одиниці сучасного Запорозького козацтва. Саме тут має відбуватися відбір кандидатів до служби в Національній гвардії України. Ще одна вимога делегації — докорінна реформа військово-патріотичного виховання молоді в Україні.

Кримінальна хроніка

За 6 місяців цього року по Запорізькій області зареєстровано 7565 злочинів і подій (в 1991 році — 6268). В тому числі: навмисних убивств — 57 (34), згвалтувань — 30 (52), крадіжок державного і громадського майна — 1452 (776), особистої власності — 3418 (2629), в тому числі з квартир — 1255 (942); пограбувань — 593 (437), розбійницьких нападів — 50 (29), шахрайств — 111 (97), транспортних пригод із смертельними наслідками — 44 (61).

МУЗИКА В ПОЛОН ВЗЯЛА

Шість корпусів магнітофонів «Весна-309» на суму 3366 карбованців намагався вкрасти робітник заводу «Весна» Б. Не вдалося.

ЩЕ ОДНА ЛЯЛЬКА

Скільки вже писалося (говорилося), що шахраї дуже часто залишають в дурнях любителів досягти певного благополуччя «лівим» способом. І цього разу за обіцяний цукор 65-річна П. віддала невідомому 8000 купонів, цукру не виявилося, а повернули дамі грошову «ляльку».

НЕ ВСЕ ТЕ ЗОЛОТО...

А от бухгалтер К. одного з науково-дослідних інститутів забула це відоме прислів'я і віддала шахраєві Рудакову з Артемівська 2000 карбованців за підроблену обручку. Бо та дуже вже блищала...

НЕКМІТЛИВИЙ ДИРЕКТОР

Як інакше назвати керівника «Балтійської сервісної компанії» з С-Петербурга Т., який завітав у запорізький ресторан «Росія», маючи в кишені 8000 купонів. Місцеві нероби Чередник, Хоржевський, Грузєв і Сачук швидко «вирахували» грошовитого клієнта і вщент його обчистили. Добре, що грабіжників затримала міліція.

Валентин КОСА,
співробітник прес-служби УВС Запорізької області, підполковник міліції.

Коротко

ДОДАТКОВО ПО 360 КУПОНІВ щомісяця у третьому кварталі одержать кожен пенсіонер та багатодітна сім'я на продукти з фонду держадміністрації. Таке рішення прийняв представник Президента в Запорізькій області В. Дем'янов.

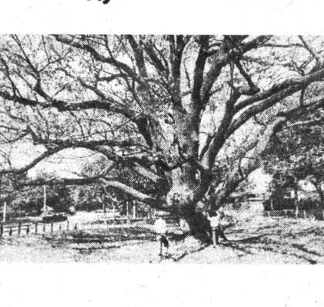
КОНКУРС У ВУЗИ на Запоріжжі цього літа — один із найвищих за останні роки. Він становить на спеціальності «географія і фізкультура» — 4,2; «педагогіка-психологія» — 3,6; «українська мова і література» — 3,0 (Мелітопольський педінститут), «англійська філологія» — 3,4; «українська мова і література» — 2,7 (Запорізький держуніверситет). У той же час на спеціальності «металорізальні верстати і інструменти» конкурс — 0,4; «електромеханіка» — 0,5 (Запорізький машинобудівний інститут).

ПАРИЖ ПОБАЧИТЬ хроніку з Гуляйполя. Нещодавно знімальна група кабельного телебачення «Відео-13» на чолі з режисером Оленою Шателен записала тут майже 50-годинну розповідь про все, що пов'язане з іменем батька Махна. Одну касету готового фільму буде надіслано в Гуляйполе.

ЧЕРЕЗ ПІВСТОЛІТТЯ зустрілася в місті Оріхові з рідним батьком громадянка США Антоніна Хелемендик-Кокот, автор книги «Моє колгоспне дитинство і німецька неволя». Недавно вона відвідала рідний край.

УКРАЇНСЬКИЙ КОЛЕГІУМ створюється у новому Бородінському мікрорайоні обласного центру. Він матиме гуманітарний профіль. Прийом до перших класів ведеться за умови, що вже з вересня навчання в цих класах буде україномовне.

Чом дуб не зелений?

Відомий в усьому світі 700-літній запорізький дуб опинився під серйозною загрозою. Унаслідок прорахунків, випадкових чи цілком свідомих, допущених місцевою владою в 70—80-ті роки при забудові Верхньої Хортиці, дерево почало хворіти, бо його постійно підтоплюють грунтові води та стоки. А хто не знає, який хімічний склад грунтових вод індустріального Запоріжжя? Ось і почав багатовіковий велетень усихати. І знову ж першою вдарила на сполох громадськість. Найактивнішу роль у порятунку дуба відіграли «зелені», вони не лише привернули увагу керівництва до проблеми, а й практично взялися за роботу. Роботи ж тут чимало: прочистити річечку-канаву та відвести воду від кореневища дуба, загоїти рани на могутньому стовбурі, встановити надійну охорону пам'ятки історії та природи. Значну допомогу ентузіастам подало виробниче об'єднання «Мотор Січ», і є надія, що запорізький дуб одужає і ще порадує своєю унікальною красою наших нащадків.

Олександр МИХАЙЛЮТА,
власний кореспондент «Голосу України» по Запорізькій області.
Телефон корпункту в Запоріжжі: 59-07-90.

ІДЕАЛИ, ЯКІ ВОНИ ОБИРАЮТЬ

Здається, останню надію на поліпшення життя в Україні ми покладаємо на нову генерацію, позбавлену стереотипів, комплексів, шаблонів, яка, зрештою, підведеться з колін.

Рівненська соціологічна служба «Громадська думка» спробувала дослідити ідеали, авторитети, прагнення сьогоденного підростаючого покоління. Об'єктом соціально-педагогічного опитування стали 510 учнів п'яти середніх навчальних закладів Рівного: 275 юнаків і 235 дівчат.

На запитання анонімної анкети «Хто для тебе є ідеалом (авторитетом)?» 43 відсотки респондентів відповіли — мати, 32 — батько, 12 — історична особа, 9 — учитель, 6 — сучасний політичний (державний) діяч, 5 — літературний герой, стільки ж — друг. Ідеалу не мають 16 відсотків (опитувані водночас мали право обирати кілька ідеалів, тому сума відсотків більша за 100).

Дані досліджень спростовують думку деяких батьків, які вважають, що центром виховання дітей, гартування їхнього характеру є школа. Справді ж найсильніше впливає на формування особистості дитини, її світогляд, поведінку, моральні установки сім'я. Пальма першості в родині належить матері — 48 відсотків, батькові — 31 (разом це 79 відсотків). Іншим чинникам — історичній особі, вчителю, літературі тощо — 41, тобто наполовину менше (сума відсотків також більша за 100, тому що молоді люди обирали одночасно декілька ідеалів).

Більший вплив матері на дітей пояснюється тим, що в багатьох сім'ях немає батька. Статистичні дані свідчать, що приблизно третина сімей розпадається і дитина, як правило, залишається з матір'ю. Крім того, це найближча кревно й духом особа для дитини. Мати ж, незважаючи на вік і поведінку дитини, піклується про неї, переживає разом з нею всі удачі й радощі, поразки й нещастя.

12 відсотків юнаків і дівчат заявили, що ідеалом для них є історична особа. Попри масовану комуністичну пропаганду, паплюження боротьби українського народу за свою незалежність, замовчування багатьох історичних подій, ряд учнів україномовних шкіл визначили, що таким ідеалом для них є Ісус Христос, Петро Сагайдачний, Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Павло Полуботок, Симон Петлюра, Михайло Грушевський, Степан Бандера, а також Тарас Шевченко, Іван Франко, Марко Вовчок, Роксолана, Антон Чехов, Агата Крісті, Джек Лондон. Названо також Петра Першого, Хрущова, Че Гевару, навіть Маркса, Сталіна, Хусейна. Учні російськомовних шкіл назвали Ісуса Христа, Петра Першого, Потьомкіна, Жанну д'Арк, Сахарова. Жоден з учнів-росіян не назвав імен історичних осіб, які боролися за волю українського народу.

На четвертому місці (9 відсотків) ідеалом або авторитетом є учитель. Це, як правило, вчителі історії, англійської мови, математики, фізики, хімії, алгебри, російської літератури, фізичного виховання... Але в жодній із шкіл, в яких проводились дослідження, не є авторитетом учитель української мови та літератури.

Серед політичних і державних діячів сьогодення як в україномовних, так і в російськомовних школах названі Л. Кравчук, Л. Лук'яненко, В. Чорновіл, І. Юхновський, В. Пилипчук, Маргарет Тетчер. В одній з російськомовних — Жириновський.

Чверть респондентів заявили, що ідеалу не мають або не визначили його для себе. Це переважно діти з неповних сімей.

На підставі наведених даних можна зробити висновок, що у формуванні майбутніх громадян незалежної України головну роль відіграє і повинна відігравати сім'я, а в ній — батько й мати. Другий, дуже важливий, висновок: виховна робота в школі має сприяти підготовці дітей до створення повноцінної сім'ї. Місія школи, говорив видатний український педагог Василь Сухомлинський, виховувати громадянина, трудівника, подружжя, батька й матір. Не всім бути фізиками й математиками, а чоловіком або дружиною — всім, батьком і матір'ю — всім.

У кожному навчальному закладі необхідно створити культ Жінки: матері, вихователькі, трудівниці. Тоді й народиться любов до Матері-Землі, Матері-Батьківщини, Матері-України. Справжня, а не декларативна.

Нині смертність серед населення України переважає народжуваність. Нашому суспільству загрожує вимирання. Ця проблема турбує нині майже всі розвинуті європейські держави, в яких економічне становище значно краще. В багатьох державах Європи створено товариства «Планування сім'ї», які об'єдналися в Міжнародну федерацію планування сім'ї. На мій погляд, подібні товариства чи асоціації варто організувати і в Україні. Лише виховуючи міцну молоду сім'ю, ми створимо міцну Українську державу.

Кирило КІНДРАТ,
співробітник соціологічної служби «Громадська думка», кандидат педагогічних наук.
Рівне.

НАМ СВОЇ НЕ ПОТРІБНІ?

Київ, Верховній Раді, міністру оборони.

Готовий служити рядовим в українській армії, гвардії, там, де потрібно Україні.

Винничук Іван, українець, освіта вища, повних 44 роки, гвардії майор. Г 910707, зареєстрований безробітний, вигнаний з армії за членство в НРУ, агітацію та пропаганду за створення української армії, член офіцерського комітету Івано-Франківська. В минулому спецназівець... учасник забезпечення охорони зустрічі генсека Брежнєва з президентом Фордом у Владивостоці... професійний парашутист, підривник, військовий розвідник...

25 серпня 1991 року, Коломия.

Доля

Після цього він сформував у Коломиї перший в Україні загін Національної гвардії з понад тисячі осіб, йому аплодували на II з'їзді Руху. І ось святкування 50-ї річниці УПА, палац «Україна». Він — підтягнутий, випрасуваний...

— Як справи?

— Живу собі... Знову безробітний...

— Я думав, ви у фаворі...

— Та не дуже...

Звичайно, я попросив його розповісти про себе.

— Був сумлінним комуністом. Потім дійшов висновку, що не все так робиться, як говориться, не мовчав... У 1985-му почалося тертя з начальством. У 1990 му ми з однодумцями підготували і провели конференцію «Зовнішня і внутрішня безпека». Якщо раніше брав на себе оргроботу, то тут уже були люди більш грамотні, і я задовольнявся простішим — і це комусь треба робити. Потім був І з'їзд Спілки офіцерів — на нього не потрапив, бо відчував матеріальну скруту (наказом командуючого армією його звільнили з армії тоді ще СРСР). На II з'їзд вже прийшов як представник Національної гвардії — тільки Президент видав указ про її створення, я надіслав телеграму (вищенаведену) і у вересні минулого року сформував загін у Коломиї. Побував у Верховній Раді, розповів, що і як ми робимо — багато депутатів мене підтримали. А потім видали указ про те, що загони Національної гвардії будуть лише в обласних містах. Забули про те, що ми підпорядковувалися командуючому і Верховній Раді і прислали депешу. Ми розформували загін — не для того його створювали, щоб не підкорятися нашій владі... Сталося це в лютому цього року. Знову я безробітний...

— Чим живете?

— Нічим. У Івано-Франківську осушив болото, посадив картоплю, виростив, продав — тим і живу. Я від платні по безробіттю відмовився — не розумію, навіщо брати подачку від держави, коли можна працювати. Не будеш рухатись — прийде тобі кінець... Хоча мій випадок неординарний — могли б і розглянути, але чомусь тягнуть. Кожен раз вимагають папірчик. Я їх вже стільки назбирав...

Я написав до Верховної Ради: служитиму хоч рядовим. Пан Халецький дав відповідь, що розглядається питання...

Попросив допомоги у всіх, кого знаю. Л. Скорик дала направлення у свою службу, І. Драч обіцяв допомогти, в УРП та Комітеті захисту військовослужбовців Мартиросяна обіцяли,... Був кілька днів тому у Міністерстві оборони — так командуючий армією, який мене звільнив, дійшов висновку, що мене треба поновити. Писав три заяви — десь вони пропадають. А та заява, яку я писав у січні, ледь дійшла оце. В СРСР за три місяці доходило, а сьогодні — півроку. Маємо вже державу, а живеться мені, як собаці...

— Сумна історія... А ви з Омельченком, головою Спілки офіцерів, говорили?

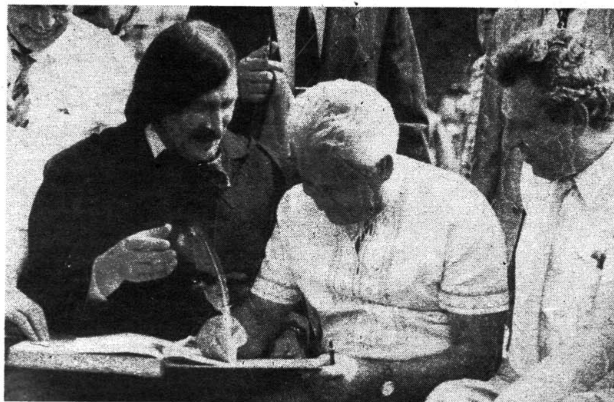
— Говорив... Всі знають мою історію, всі співчувають, але... Хочу, щоб усе було по закону. Для того і поступив на юридичний факультет Львівського університету, хоч мені уже 45 років. Знаю: нам багато треба буде юристів. З людьми треба буде поступати по Закону...

Хотів щось додати, але факти, думаю, красномовніші.

Костянтин ПАРИШКУРА.

ВАШЕ ЗДОРОВ'Я

МАБУТЬ, ДІДЬКА ТАКИ НУДИЛО, БО НІХТО ЙОГО НЕ ЖАЛУВАВ

на Сорочинському ярмарку. найбільшому, найцікавішому, найколоритнішому з українських свят. У Великих Сорочинцях, знаменитих завдяки перу Миколи Васильовича Гоголя, святкували ювілей — 25 років із дня відновлення ярмарку. Із дня відновлення — тому, що ніхто не пам'ятає, коли ж ярмарок було засновано. Знають тільки — дуже давно то сталося.

У цьому році багато чого на ярмарку було вперше: вперше торгували оптом, вперше приїхали на свято Прем'єр-міністр України Вітольд Фокін, міністр культури Лариса Хоролець, вперше було так багато гостей з Росії, Білорусі, Середньої Азії, Кавказу та із країн Західної Європи.

«Голос України» ярмаркував уже вдруге, отже, можемо засвідчити: гостинність на ярмарку є традиційною, вареники дід Каленик ковтав справно, аж був, бідний, вдавився, Хівря таки сховала свого поповича, Парася та Грицько побралися, цигани веселилися, Микола Васильович із рудим Паньком виїжджали на трійці вороних дібрівських коней...

Як зазжди, на ярмарці вручали призи. Отож і «Голос України» вирішив вручити свого приза (див. першу сторінку) не кому-небудь, а незмінному впродовж останніх сімнадцяти років режисерові-постановнику театралізованої вистави «Сорочинський ярмарок», заслуженому працівникові культури України Олександрові Муці. А ще наша редакція висловлює щиру подяку друзям газети: **голові ярмаркому Павлові Кандибі, народному депутатові України, генеральному директорові Полтавського облагропостачу ПетровіКівшику. голові Полтавської облспоживспілки Володимирові В'юницькому та голові Новосанжарської райспоживспілки Іванові Пуньку за сприяння в участі «Голосу України» в «Сорочинському ярмарку-92». До речі, хоча ярмарок і закінчився, ви ще можете взяти в ньому участь: Полтавський облагропостач продає автомобіль «Волга» ГАЗ-3129 за 3 мільйони. Але для приватної особи, яка проживає за межами України і передплатить нашу газету на рік (передплатна ціна 480 карбованців), встановлено 5 відсотків знижки.**

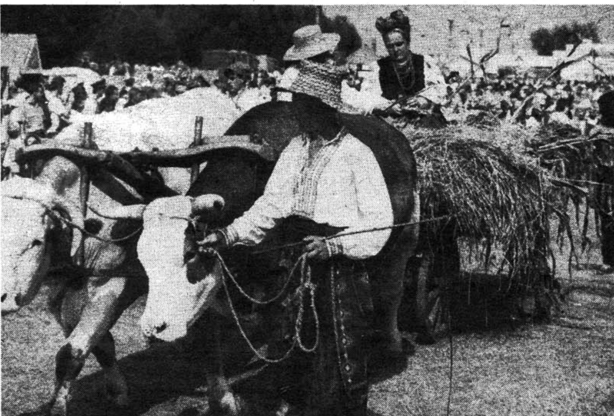
Нагадуємо, що ми проводимо лотерею. Її спонсорами на Сорочинському ярмарку стали Кременчуцьке об'єднання вагонобудування, Полтавське оптово-роздрібне об'єднання «Спорттовари», Полтавський завод «Хіммаш», Полтавський облагропостач. Як ми вже повідомляли, переплатникам «Голосу України» необхідно надіслати до редакції поштову листівку, де вказано прізвище, ім'я та по батькові, номер поштового відділення, де ви передплатили газету та номер квитанції. Зичимо вам виграти те, що ви хочете.

...А дідька нудило тому, що ніхто його на ярмарку не згадував. Крім Вітольда Павловича, який прямо так і сказав: «...а самому дідьку хочу побажати: «Пане чорте! Забирайся з нашої землі! Забирай свою червону свитку, і — геть! Не пхай свого свинячого рила у наше вікно, бо ніколи тобі не вдасться наші народи підштовхнути до братовбивчої війни!». Як кажуть, ці б слова, та Богові у вуха...

Ярмаркували:
Катерина ВОРОНЕНКО,
Григорій ГРИНЬ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Експрес-інформація

НАПЕРЕДОДНІ ПЕРЕГОВОРІВ

Продовжуються бої між абхазькими й грузинськими військами в районі приморського міста Гагри, попри угоду про припинення вогню. Абхазькі джерела інформації повідомили, що грузини розпочали наступ, підтримувані десятьма танками й кількома бронемашинами.

Водночас грузинський воєнний комендант міста Сухумі заявив, що абхазька сторона не збирається припиняти вогню і проводити обміну полоненими, пораненими й тілами убитих, як це передбачалося в угоді.

Голова Держради Грузії Шеварднадзе вважає, що для врегулювання конфлікту в Абхазії необхідно терміново скликати сесію Верховної Ради цієї автономної республіки.

Як відомо, третього вересня в Москві заплановано переговори між Шеварднадзе, Президентом Росії Єльциним і північнокавказькими керівниками для пошуку шляхів виходу з абхазької кризи. Глава парламенту Абхазії Ардзінба також дав згоду взяти в них участь.

КОЖНОМУ СВОЄ

Переговори з питань близькосхідного врегулювання поновилися вчора у Вашингтоні після кількаденної перерви. Палестинські представники мали дати відповідь на пропозиції Ізраїлю щодо надання обмеженої автономії окупованим арабським землям. Делегати Сирії напередодні переговорів повідомили, що очікують від Тель-Авіва конкретних пропозицій щодо повернення окупованих Голанських висот. Ліванська делегація відмовилася взяти участь у переговорах, посилаючись на небажання Ізраїлю обговорювати питання про виведення ізраїльських військ із зони безпеки в Південному Лівані.

НАВОЮВАТИСЯ ДО ПЕРЕМИР'Я

Майже сорок чоловік загинуло й понад двадцять поранено під час боїв у Нагірному Карабасі і в прикордонних між Вірменією й Азербайджаном районах. Азербайджанське Міністерство оборони повідомило, що вірменські сили здійснили наступ у зоні Лачинського коридору, який зв'язує нагірну частину Карабаху з Вірменією. Саме в цьому районі відбулися найзапекліші бої між супротивними сторонами. Карабаське інформаційне агентство передало, що вірменам все ж вдалося провести через цей коридор колону автомашин з продовольством і медикаментами.

Як уже повідомлялося, минулого тижня міністри закордонних справ Азербайджану й Вірменії на зустрічі в Алма-Аті домовилися про обопільне припинення вогню в районі конфлікту від сьогодні. Однак поки що військові не поспішають виконувати рішення політиків.

МІНЯЮТЬ ОСТРОВИ НА ПІЛЬГИ

Якщо Президент Єльцин погодиться визнати суверенітет Японії над Південними Курилами, відкриється шлях для великомасштабної японської допомоги Росії. Таку заяву зробив Прем'єр-міністр Японії Міядзава на семінарі правлячої ліберально-демократичної партії. Водночас керівник одного з відділів партії Сато повідомив, що побував на Курилах і пообіцяв місцевим жителям великі пільги у разі повернення островів під японське управління.

НАТОВЦІВ У СОЮЗНИКИ

Конференція представників військових штабів Естонії, Латвії і Литви відкрилася вчора у Вільнюсі. У ній також беруть участь і військові експерти НАТО. На нараді буде детально розглянуто плани взаємодії військових трьох держав Балтії і НАТО.

ЗНЯТО ОБЛОГУ

мусульманського міста Гораджи (Боснія і Герцеговина). Ще не ясно, чи то мусульмани залишили містечко, чи серби самі зняли облогу. Проте надходять повідомлення, що збройні сутички там продовжуються. У цьому зв'язку представники ООН відстрочили відправку до Гораджи автоколони з гуманітарною допомогою.

Тим часом до столиці Хорватії Загреба прибув спеціальний посланник ООН Гулдінг. Він планує ознайомитися з ситуацією в колишній Югославії.

ГРОШІ ПІД ЗЕРНО

Пільговий кредит у розмірі десяти мільйонів доларів терміном на тридцять років надали Сполучені Штати Таджикистану. Підписаний з цього приводу договір покращить постачання населення цієї середньоазіатської республіки продуктами харчування. Цей кредит буде використано для закупівлі зерна, перші партії якого надійдуть із США вже у вересні — жовтні.

ХУСЕЙН ПРОСТО НЕ ЗДАЄТЬСЯ

Як тільки настане відповідний час, Ірак «розіб'є змову західних союзників, метою якої є розчленування країни». Про це заявив іракський лідер Хусейн. Заяву зроблено в час, коли США, Великобританія і Франція продовжують контролювати повітряний простір над спеціальною зоною на півдні Іраку для захисту шиїтів. Радник з питань національної безпеки США Скаукрофт заявив: поки немає ознак того, що Багдад готується вчинити опір забороні на польоти південніше 32-ї паралелі.

БЕЗВІДПЛАТНУ ДОПОМОГУ

у розмірі 300 мільйонів карбованців надасть Росія Киргизстану, більшість районів якого постраждали від недавнього землетрусу. До такого рішення російський уряд прийшов після інформації спеціальної комісії, яка повернулася із зони стихійного лиха.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Невже дружба не ладиться?

Проблеми

«Дві струни одного дутара», — говорив про таджиків та узбеків таджицький поет Мірзо Турсун-заде. «Дві часточки мигдалини одної», — вторував йому узбецький побратим по перу Каміль Яшен. Та ці струни вже не так гармонійно лунають, а часточки мигдалин не так щільно одна до однієї прилягають.

Підставою для таких думок є потік біженців-узбеків з нестабільних районів Курган-Тюбинської області. Важко сказати, який саме відсоток складають вони з більше, ніж мільйону своїх одноковців, що проживають у Таджикистані. Але хоч би що там було, проблеми узбецьких біженців набули такої гостроти, що перші заступники глав урядів Узбекистану й Таджикистану провели переговори з цього приводу й підписали спеціальну угоду.

За останній час постали також деякі трудноці у питанні транспортних зв'язків між сусідніми державами. Узбекистан відмовився приймати на своїх аеродромах літаки компанії «Таджикавіа». Скоротилася кількість автобусних маршрутів. Промайнуло також повідомлення про закриття в Узбекистані низки таджицьких шкіл та Самаркандського таджицького університету. Нібито накладено заборону на проведення там форуму таджицького населення. Ці дані навело Душанбинське радіо, яке не стверджувало, що знає про це напевне.

«Причина в багато чому криється в погіршенні економічної ситуації й різкому падінні рівня життя людей, — пояснює постаті труднощі відомий таджицький вчений-економіст Рустам Бабаджанов. — Коли порожньо в шлунку, завжди є спосіб звинуватити того, хто на тебе не схожий, що саме він з'їв усі продукти».

Не можна не брати до уваги і політичні аспекти цієї проблеми. Узбекистан занепокоєний нестабільною ситуацією в сусідній країні і впливом там ісламських фундаменталістів, що дедалі зростає.

Час покаже, чи будуть й надалі загостроюватися відносини між двома державами. На мій погляд, вони просто приречені жити в мирі й злагоді. Напруженість між ними не більше, ніж тимчасове явище, але воно не повинне перетворитися на постійну домінанту.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Коли готувався цей матеріал, стало відомо про реакцію деяких політичних сил Таджикистану, а також казія (глави мусульман республіки) на передачу Узбецького телебачення, присвячену подіям в Курган-Тюбинській області. Вони розцінили її як втручання у внутрішні справи суверенної держави й виступили з вимогою до керівництва республіки припинити приймання телепередач з Ташкента.

ЗАКОН СЛУХАЄ МУДРІСТЬ

Фотофакт

Напруженою залишається обстановка в Таджикистані. Проте демократичні сили республіки впевнені, що шлях до громадянської злагоди в державі лежить через віковічну мудрість народу. Треба лише в час лихоліття уміти прислухатися і втямити її.

На знімку: «Послухайте моєї поради», — так говорить аксакал двом молодим охоронцям закону. До таких людей, до їх думок у цій середньоазіатській республіці збереглося поважливе ставлення. Носій мудрості схиляється до своїх одноплемінників, щоб краще було його чути, щоб зрозумілішими були його слова. Із уст таких громадян злітає мудрість, що так необхідна державним мужам.

Фото Нуріддіна ХАЙРІДДІНОВА.

БАЛКАНСЬКІ СТЕЖИНИ ДЛЯ КОКАЇНУ

Реалії

За сім місяців поточного року співробітники дирекції Нюрнберга на ділянці кордону з Чехо-Словаччиною вилучили у контрабандистів уже 450 кілограмів героїну.

Цілком очевидно, що в митників є всі шанси значно поліпшити свої ж рекордні показники минулого року, коли їм вдалося виявити й конфіскувати 742 кілограми наркотичного зілля. А ще ж зовсім недавно, у 1989 році, саме на цій прикордонній ділянці «улов» був одним з найнезначніших — 8,5 кілограма наркотиків.

Рекорди митників у справі припинення контрабанди наркотиків через кордон свідчать про їхню хорошу роботу. Але, з другого боку, як відзначила Рита Реслер-Заутер із нюрнберзької фінансової дирекції, всі ці цифри вказують і на стрімку активізацію міжнародних злочинних угруповань, котрі наживаються на наркобізнесі. Крім того, далеко не випадково саме ділянка німецько-чехо-словацького кордону стала такою «гарячою» — це свідчить про «введення в дію» нового, «балканського», маршруту перекидання наркотиків у Німеччину — через Туреччину, Болгарію, Угорщину та Чехо-Словаччину.

Якщо справа піде такими темпами й далі, то наступного року захоплений німецькими митниками з Нюрнберга героїн напевне доведеться вимірювати вже тоннами. Хоча краще б таких рекордів не було зовсім.

Юрій ВИХОДЦЕВ.

Власкори повідомляють

Мінськ

НОВЕ КОМУНІСТАМ ПРИДУМАТИ СКЛАДНО

У Мінську відбулися два мітинги. У парку імені Горького зібралися комуністи, а на майдані Незалежності — прихильники ідей білоруського Народного фронту. Обидва мітинги були присвячені річниці незалежності Білорусі.

Збори комуністів нічим не відрізнялися від аналогічних акцій часів КПРС. Лунали заклики повернути партії керівну і спрямовуючу роль, перетворити Ради на вихователів нових комуністичних лідерів. Переважна більшість присутніх у парку імені Горького були люди похилого віку. На майдані Незалежності все було інакше. Тут говорили про проблеми насущні, про методи прискорення реорганізаційних процесів, ефективність роботи парламенту й уряду... Заради правди слід відзначити, що й там багато які виступи не відзначалися конструктивністю. Мітинги, однак, показали, що восени політичні сили в республіці починають активізуватися.

Віктор ХОРОШКО.

Баку

ХЛІБ ПОДОРОЖЧАЄ. ПРОТЕ БУДЕ КОМПЕНСАЦІЯ

Проект підвищення цін на хлібопродукти підготовлений урядом Азербайджану. Про це стало відомо з компетентних джерел. Скоро середня ціна однієї буханки хліба буде 10 карбованців (поки що — 2,2 карбованця). Щоб «амортизувати» такий стрибок цін, заплановано видавати щомісячну компенсацію в розмірі 80—90 карбованців, яку одержуватимуть насамперед пенсіонери, студенти й ті, в кого зарплата менша як три тисячі карбованців. В цілому компенсація охопить 6 мільйонів 778 тисяч чоловік з трохи більше як семимільйонного дорослого населення республіки.

Ровшан АЛІЄВ.

На зв'язку Софія

МАКЕДОНІЯ В ЕКОНОМІЧНОМУ НОКДАУНІ

У колишній федеративній Югославії Македонія була найбільш нечисленною (9 мільйонів чоловік) і найвідсталішою з республік. Після розпаду СФРЮ ця, поки що не визнана світом держава, зазнала трьох нищівних ударів. Так вважає софійська газета «Континент».

Першого завдала дезинтеграція загальноюгославського економічного простору (або єдиного югославського ринку). Нині Македонія перебуває в ізоляції, що загрожує банкрутством підприємствам металургійної, текстильної, харчової промисловості, транспорту та енергетики. Вони втрачають ринки збуту, джерела сировини і налагоджені зв'язки. Немає надії й на експортне постачання. Бо навіть за мирного часу в загальноюгославському експорті на Македонію припадало лише чотири відсотки.

Другий удар — санкції ООН проти Бєлграда, які зачепили й Македонію. Ембарго доконало ті господарські контакти, які ця республіка мала з Сербією та Чорногорією. Втрати Македонії становлять 1,5 мільярда доларів (за іншими підрахунками — 8 мільярдів доларів), а це половина її річного валового продукту.

І нарешті, третій удар — це невизнання Македонії європейськими державами. Іншими словами, це політичний та економічний бойкот з боку 12 країн — членів Європейського співтовариства, що не дозволяє їй стати рівноправним суб'єктом міжнародного права, включитися в міжнародний фінансово-економічний обмін. Нагадаємо, що під тиском Греції ЄС відмовляється визнати Македонію, бо Афіни мають претензії до назви республіки. Однак Скоп'є категорично проти зміни назви, під якою ця частина Європи увійшла в історію.

Один з македонських лідерів заявив, що переможцем буде той, хто після поразки зуміє піднятися. На його думку, це єдине, що кращі сини Македонії можуть обіцяти своєму народові в нинішніх умовах. Драматичні слова. Проте не менше драматизму й у повідомленні про понад 1400-разове підвищення цін у республіці порівняно з минулим роком.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

ГУМАНІЗМ — НА ДІЛОВУ ОСНОВУ

Подробиці

Гуманітарна допомога з-за кордону у вигляді ліків, медичного устаткування не залишає помітного сліду у прірві нашого злиденного життя і має вагу передусім як моральний чинник у взаєминах народів. Потопаючим треба простягати руку допомоги, але треба й навчити їх плавати. Такої позиції дотримуються експерти із США, які побували в Києві, Одесі й Львові, аби за завданням свого уряду вивчити стан охорони здоров'я в Україні й запропонувати форми й методи її вдосконалення.

У складі делегації з представників уряду США, Посольства США в Україні, медиків був і фахівець з менеджменту Ярослав Дуткевич. Він часто буває у Львові й тісно співпрацює з Інститутом менеджменту. Оскільки відвідини Львова були завершальними у програмі поїздки, я поцікавилася у пана Дуткевича результатами. Мій співрозмовник — українець за походженням і американець за способом мислення — не поспішав із багатообіцяючими авансами. Передусім наголосив, що йдеться не про разову акцію допомоги, а про тривале співробітництво між конкретними лікарнями США і України, які разом визначать певну проблему й працюватимуть над її реалізацією. Уряд США віддає цю справу у приватні руки й підтримуватиме її матеріально лише перші два роки.

— Ми хочемо бути впевнені в тому, що наші рекомендації щодо розв'язання проблем тієї чи іншої лікарні виконуватимуться, — каже Ярослав Дуткевич. — Для реалізації наших програм необхідно збудувати цілу інфраструктуру.

Американські експерти ознайомилися з рядом медичних закладів міста, мали бесіди з представником Президента України С. Давимукою. Підсумовуючи враження, Джеймс Сміт (який близько двох місяців тому очолив новостворену фірму, яка об'єднає лікарські товариства до асоціації, й візьме на себе медичний менеджмент у державах колишнього Союзу) відзначив високий професіоналізм українських лікарів. Вони надають допомогу хворим, не маючи належного устаткування й умов праці. Американські медики зауважили, що без устаткування, яким послуговуються у США, вони, бозна узагалі чи змогли б ефективно працювати тут. Що ж, у такім разі й американським колегам буде чого повчитися у нас. Уявімо на хвилинку, який безцінний досвід вони здобули б у пересічній сільській лікарні...

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «Голосу України».
Львів.

Вірменська панорама

ВОЮВАТИ ЛЕГШЕ, НІЖ ПРИМИРИТИСЯ?

Днями у столиці Вірменії побувала делегація Наради з безпеки та співробітництва у Європі на чолі з головою Мінської конференції з Нагірного Карабаху в рамках НБСЄ М. Рафаеллі.

Поїздка мала підготовчий характер і була покликана створити грунт для наступної зустрічі в Мінську. Однією з основних цілей візиту делегації в Баку та Єреван було ознайомлення керівництва двох республік та НКР з текстом угоди про припинення вогню строком на 60 днів. Вірменія вітала таку ініціативу.

На жаль, членам делегації не вдалося побувати в Степанакерті, оскільки у них був «надто насичений графік зустрічей». Крім того, не було гарантій, що політ до НКР буде безпечний.

Тим часом бойові дії по всьому кордону Нагірного Карабаху не припиняються. Регулярно піддаються бомбардуванням населені пункти і столиця республіки. Кількість жертв серед мирного населення зростає день у день. Азербайджанська сторона всіляко торпедує всі мирні ініціативи для стабілізації ситуації. Як доказ наводять факт порушення Азербайджаном домовленості, досягнутої Вірменією та Нахічеванською Автономною Республікою.

Згідно з цим документом, у відповідь на поновлення подачі електроенергії в Нахічевань транзитом через вірменські землі бакинські власті повинні були розблокувати залізничні колії, що ведуть до Республіки Вірменії. Однак у призначений час цього не сталося. Домовленість була зірвана азербайджанською стороною.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.
Єреван.

ТРИ ПРОЕКТИ. ЯКИЙ КРАЩЕ?

У парламентах світу

Після скасування надзвичайного стану керівництво Молдови визнало можливим почати політичні дискусії з питання про надання східним районам особливого політичного статусу. Рада Безпеки зробила висновок: з уведенням миротворчих сил в зону конфлікту в республіці почалися мирні процеси. Зробити їх необоротними допоможе лише подальший політичний діалог та наступні за ним рішення.

Існує три проекти закону про статус Придністров'я, які належить обговорити парламенту Молдови. В одному з них Лівобережжя бачиться як автономний повіт з центром у місті Дубоссари, Тирасполю відводиться статус муніципії. Цей варіант вилучає Бендери із зони можливої самостійності.

Лівобережні депутати запропонували свій проект, який один до одного повторює нещодавно прийнятий Верховною Радою у Києві «Закон про розмежування повноважень між Україною і Республікою Крим». Придністров'я вважає прийнятним для себе, залишаючись складовою частиною Молдови та делегуючи їй суто державні повноваження, здобути економічну, культурну та законотворчу самостійність і жити так, як того хоче народ. Питання про політичний статус Лівобережжя парламент Молдови очевидно розгляне вже у листопаді після канікул. Але не виключена й можливість скликання його надзвичайної сесії, враховуючи наявне становище і важливість для його стабілізації розв'язуваної проблеми.

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

Гортаючи зарубіжну пресу

ОБЛІГАЦІЇ НАШІ — ГРОШІ ВАШІ

Американці та канадці українського походження знайшли оригінальний спосіб допомоги Україні. Вони мають намір розповсюдити серед діаспори серії безпроцентних облігацій на суму близько 100 мільйонів доларів. Центральний банк України пристав на цю пропозицію і затвердив три щорічні випуски. Перший з них відбудеться в грудні і принесе Україні 30 мільйонів доларів. Ден Біляк і Медже Роуз — спеціалісти нью-йоркської фірми із захисту ринку — з цією метою вже засновують розповсюджувальну мережу. Єдина проблема, що непокоїть громаду, — де буде використано прибуток від цієї операції. «Ми дуже хотіли б мати якусь конкретну мету», — заявив Ден Біляк.

Підготував Дмитро ШЛАПАЧЕНКО за матеріалами «Файненшл таймс».

Погляд

Планета Земля єдина й рідна як для багатомільйонних народів, так і для народностей, котрі малої чисельності. І всі вони, і великі, й малі, переймаються долею спільного дому.

На знімку: письменник Володимир Сангі, нівх за національністю (нівхи — корінні мешканці Сахаліну), голова Асоціації народів Півночі Росії, міцно потискає руки індіанцям племені кайапо. Вони зустрілися в далекій Бразилії на міжнародній конференції кількісно малих народів світу, що відбулася в рамках Всесвітньої конференції ООН з навколишнього середовища й розвитку в Ріо-де-Жанейро.

Фото АФП-ІТАР-ТАРС.

Візити

ІМПЕРАТОРСЬКЕ ПОКАЯННЯ...

Незважаючи на численні протести і навіть харакірі істеричних націоналістів, Токіо прийняв офіційне рішення про візит імператора Акіхіто до Китаю, де він має вибачитися за японську агресію у 30—40-ві роки. Передбачається, що монарх відвідає КНР 23—28 жовтня цього року у супроводі Прем'єр-міністра і великого почту найвпливовіших політичних і громадських діячів, здійснивши поїздку до Пекіна, Сіаня і Шанхая. Офіційно візит приурочений до 20-річчя відновлення дипломатичних відносин між двома державами і, як заявляють у Токіо, має зробити великий внесок у зміцнення їх взаєморозуміння.

Імператор Японії вперше в історії відвідає Китай, незважаючи на те, що ці країни єднають глибинна спільність культур, ієрогліфічна писемність і найтісніші багатовічні відносини, в яких були і періоди піднесення, і часи гострої ворожнечі. Особливо затьмарилися вони у першій половині XX століття, коли Токіо взяв курс на завоювання свого велетенського материкового сусіда.

Консервативні кола попереджають, що імператорське покаяння може вилитися в нові вимоги грошових компенсацій за події 30—40-х років. Мають місце посилання на наявність територіального питання між двома країнами, зазначається «недоречність» вибачень перед Пекіном, що, як тут дехто міркує, має сумнівну репутацію внаслідок систематичного нехтування прав людини і руху за демократичні реформи. Однак правляча ліберально-демократична партія Японії все ж наполягла на візиті, вважаючи, що в нинішніх, вельми нестабільних умовах після закінчення «холодної війни» Токіо потрібні міцніші зв'язки з велечезним Китаєм, який набирає сили.

Василь ГОЛОВНІН.

ПОПРАВКА

У 162-му номері «Голосу України» за 27 серпня ц. р. в матеріалі «...І Сполучених Штатів» останнє речення слід читати так: «Україна на переломі» є спільним виданням Інституту імені В. Липинського (США) та Інституту української археографії Академії наук України».

Шовіністична теорія про вторинний, так би мовити, «хуторянський» характер української науки й культури дається взнаки в наші дні. Тож не будемо зловживати риторикою, надамо слово історичним фактам

ОТЧІ СВІТИЛЬНИКИ

ПЕРША і обов'язкова сходинка до вершин культури й освіти — шкільництво.

Як засвідчили історичні джерела, Україна часів середньовіччя чи не першою серед держав Європи добилася того, що всі її громадяни (й на подив зарубіжжя — в тім числі й жіноцтво) були письменні. Тут існувала досить струнка система освітніх закладів: Києво-Могилянська й Острозька академії, Львівський університет, колегіуми в Чернігові, Переяславі, Новгороді-Сіверському й Харкові, школи міські та братські, полкові й січові, монастирські й парафіяльні, мандрівних дяків, кальвіністів, лютеран, католиків, вірменські тощо. Чи не кожне село мало власну школу. Як показує перепис 1740—1748 років, у семи полках Гетьманщини було 866 шкіл на 1094 сіл, а в Чернігівському полку — 143 школи на 142 села. Доступ до освіти мали практично всі верстви населення. Не буде перебільшенням твердження: школа — то своєрідний символ козацької республіки.

На терені України працювали за двадцять друкарень. Тут видавали не лише релігійну, але і світську літературу, зокрема шкільні підручники. У 1574 році Іван Федоров видав у Львові перший у східнослов'янських землях «Буквар», тоді ж в Острозі видав ще один «Буквар» для потреб школи-академії, що стала першою українською школою вищого типу.

Тогочасна Україна виховала цілу плеяду талановитих педагогів-науковців. Ось лише кілька славнозвісних імен: Юрій Дрогобич, Павло Русин, Іван Вишенський, Інокентій Гізель (Кисіль), Стефан Яворський, Мелентій Смотрицький, Петро Могила, Стефан Калиновський, Феофан Прокопович, Григорій Сковорода та ще цілий ряд.

Швидко зростали науково-культурні центри: Київ, Острог, Дерман, Львів, Батурин, Чернігів, Новгород-Сіверський... Тут були не лише навчальні заклади, а й бібліотеки, театри, друкарні. Виняткову роль у становленні української культури й науки відіграли релігійні осередки, зокрема Києво-Печерська лавра, Кутеїнський монастир.

На чолі української держави стояли освічені військово-політичні діячі. Вихованцями академій були гетьмани Петро Конашевич-Сагайдачний, Іван Виговський, Іван Мазепа, Пилип Орлик, Павло Полуботок, Іван Самойлович, Іван Скоропадський та інші. Не відставали від гетьманів і полковники. Корсунський полковник Станіслав Морозовинський, добре знаний з історичної пісні «Ой, Морозе, Морозенку», здобув блискучу освіту спочатку в Краківському, а потім у Падуйському (Італія) університетах.

ІМЕНА Миколи Коперника і Яна Амоса Коменського викарбувані золотими буквами на скрижалях світової науки і культури. Ми, українці, складаємо їм належну шану. І найчастіше навіть гадки не маємо, що витоки їхніх наукових відкриттів можна знайти і в Україні.

На Прикарпатті десь у 1450 році в сім'ї ремісника побачив світ хлопчик Юрій. Початкову освіту отримав у Дрогобичі (звідки псевдонім), потім учився у Львові і Кракові. Юрій Дрогобич — перший вітчизняний доктор медицини й доктор філософії, ректор Болонського (Італія) університету, професор Краківського університету, вчитель Миколи Коперника. Він є перший вітчизняний автор друкованої книжки. А, крім того, — перший поет-гуманіст на Україні.

Життєвий шлях Юрія Дрогобича — приклад давніх міжнародних культурних і наукових зв'язків України з країнами Європи, свідчення плідного взаємопроникнення та обопільного збагачення. Він поклав початок пропаганді педагогічної думки українського народу за кордоном.

Залишається лише здогадуватись, чому в чотиритомній «Педагогической энциклопедии» (Москва 1964—1968) за Юрія Дрогобича немає бодай рядка. Зауважу, що в 1994 році виповниться п'ять століть від дня смерті славного педагога. То може вже тоді знайдеться в його честь і папір, і друкарська фарба!

...А ось ще одна «кругла» дата. Нещодавно світова громадськість відзначила 400-ліття від дня народження Я.- А. Коменського — видатного чеського педагога і просвітителя, котрий узагальнив власний педагогічний досвід, роботу українських і білоруських братських шкіл, використав ряд положень статуту Львівської братської школи, і в праці «Велика дидактика» теоретично обгрунтував класно-урочну систему навчання, яка набула поширення в усьому світі.

Отож і на благодатній українській землі визрівали паростки дидактики й методики педагогічного генія XVII століття. І про це нам варто пам'ятати, особливо коли мова йде про Україну як частку загальноєвропейського процесу.

КИЄВО - МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ — славетні «Київські Афіни» — була вищим навчальним закладом європейського обширу. Її діяльність простяглася далеко за межі України. В академії постійно вчилися спудеї (студенти) з Польщі, Сербії, Угорщини, Росії, Молдови, Чорногорії, Далмації, Хорватії, Греції і навіть Венеціанської республіки. Практикувала академія, кажучи по-сучасному, і службові відрядження своїх співробітників за кордон.

Михайло Козачинський — випускник і викладач академії, талановитий український письменник. Як одного з кращих викладачів академія направила його до Сербії для організації там шкільної освіти. У створеній ним школі в м. Карловці працював префектом і вчителем. Тут він як автор став засновником сербської національної драми. 1733 року на підмогу Козачинському прибув з Києва вже цілий гурт студентів. Вони заснували низку народних шкіл і вчителювали в них. Чотири роки по тому Михайла Козачинського відкликали до Києва, де йому надали посаду професора, а згодом і префекта академії.

І цей епізод — не виняток. Георгій Гуця, родом з Карпат, здобувши в Україні добру освіту, все життя віддав болгарському народові, став там організатором шкільних справ. Це Гуця написав першу історію болгарів — «Старовинні й нинішні болгари». Просвітитель з України став болгарським патріотом, і вдячна Болгарія спорудила монумент цьому славному синові двох народів. На монументі промовистий напис: «Нагадав світові про забуте, але колись славне й могутнє плем'я болгар і палко хотів бачити його відродження».

ТАК БУЛО в наших спілкуваннях з країнами Західної Європи. А тепер звернімо наш погляд на Схід. Якраз на XVI століття припадає налагодження на державному рівні культурних і політичних взаємин України і Росії. Характерною рисою цих взаємин — і це положення принципове — є культурна перевага тодішньої України над східним сусідом.

Звісно, що це твердження у частини читачів, певна річ необізнаних, викличе негативні емоції, але факти маємо неспростовні. Тож стисло бодай про кілька з них.

Протягом кількох століть по татарській навалі, перебуваючи під монгольським ярмом у цілковитій ізоляції від країн Заходу, Московська держава була темним царством деспотичного правління, у якому панували зверхність, недовір'я до науки і освіти, навіть несприйняття їх. У ті часи склалося навіть прислів'я: «Кто латыни научился, тот с правого пути совратился».

Людині з освітою важко було жити в Москві. Тому не дивно, що захожий Максим Грек, людина високої західної освіти, хутко потрапив у 1531 році до в'язниці, де й мучився понад двадцять років.

Та й славетному друкареві Івану Федорову, рятуючи своє життя, довелося, кинувши все, тікати з Москви на Україну, де знову розквітла його діяльність друкаря і педагога, викладача Острозької академії.

На той час в Росії жодної системи шкільництва ще не було. Друкарня на всю державу була лише одна в Москві, але постачала вона самі лише церковні книжки.

Та вітер перемін владно долав і глухі кордони Росії.

У 1640 році митрополит київський Петро Могила писав цареві Михайлу Федоровичу, що і в Московії дуже потрібно завести науку, а коли б цареві було завгодно, то він обіцяв йому прислати учителів. Проте цар тоді не прислухався до цього побажання. В 1698 році Петро I скаржився патріархові: «Священники у нас грамоте мало умеют... Ежели бы их... в обучение послать в Киев в школы...»

Україна за часів Середньовіччя служила своєрідним «донором» для зростання російської науки і культури. Цей процес посилюється після Переяславської угоди 1654 року. З Києва переїжджають до Москви вихованці Київського колегіуму (академії) Єпіфаній Славинецький, Арсеній Сатановський, а також і найвидатніші діячі колегіуму: Інокентій Гізель, Іоанн Галятовський, Лазар Баранович та інші.

Розповімо побіжно хоч за декого з них, маючи на увазі їх особистий вклад у розвиток російської освіти і науки.

В 1640—1650 роках вчився в Києво-Могилянській академії Симеон Полоцький — майбутній педагог, драматург, перекладач, державний діяч. 1664 року він прибув до Москви, покликаний туди вчити царевичів Олексія і Федора та царівну Софію, а пізніше й царевича Петра. Симеон Полоцький був людиною високої освіти, мав великий вплив і в державному житті, і в літературі, де особливо вславився як поет. Йому належить проект створення Слов'яно-греко-латинської академії в Москві, відкритої в 1687 році. Це був перший загальноосвітній навчальний заклад у Росії.

Професор Києво-Могилянської академії Стефан Яворський був не лише визначний педагог, а й поет. 1700 року його призначають «местоблюстителем» — намісником, заступником патріаршого престолу в Москві. Стефан Яворський бере участь у реформуванні Слов'яно-греко-латинської академії, займаючи там посаду протектора (покровителя). Навчально-виховну роботу академії він намагався будувати на зразок Київської академії. Високий авторитет його був і в наукових колах Г.- В. Лейбніц, розробляючи план організації Російської академії наук, звертається з листом по допомогу не до когось, а саме до Стефана Яворського.

Зауважмо, що з двадцяти членів-фундаторів Російської академії наук дванадцятеро (!) були вчені з України.

Визначний церковний і громадський діяч, оратор, поет, драматург, теоретик літератури Феофан Прокопович був студентом, а згодом і ректором Києво-Могилянської академії. Тут він вів курси фізики, арифметики, геометрії. Феофана Прокоповича, як і його попередника, покликали до Москви й призначили віце-президентом Синоду. Він стає радником Петра I з питань освіти, науки й культури. Феофан Прокопович ставив питання про відкриття мережі духовних шкіл і шкіл для простолюдинів. Крім того, він заснував у своєму домі школу для сиріт «усякого звання», котрих потім влаштовував навчатися до академічної гімназії. Його буквар «Первое учение отрокам» витримав 12 видань за перші п'ять років. Феофан Прокопович протегував багатьом талановитим людям. Збереглися свідчення про те, що саме він сказав юнакові Ломоносову: «Не бійся нічого... Я твій захисник». Скоро по цьому, в 1734—1735 роках, ми бачимо Ломоносова вже студентом Києво-Могилянської академії.

У 1701 ...
Петра I до...
ляють що...
Києво-Моги...
мії, а потім...
ду цей «ри...
мн. Від 1...
на посади ...
хователів з...
влено близ...
цей же пер...
ко-латинсь...
Москві ма...
них вісімна...
івські вихо...
префектів ...
вчалися в ...
кій академ...
граматики ...
словники, ...
інші зразк...
тури прий...
ме з Укра...

Сказано...
вити суть...
Захо...
во-освітній...
яка сягну...
висот, нік...
власних е...
народ спо...
рий і доб...
речувати ...
вмисно за...
рекручува...

ТОЙ ...

энциклопе-
964—1968)
на немає бо
ику, що в
иться п'ять
мерті слав-
може вже
ю честь
ька фарба!
а «кругла»
світова гро-
чила 400-
народження
то — ви-
педагога і
отрий уза-
педагогіч-
у україн-
братств ряд
Львівсь-
школи, і в
рактика» те-
вав клас-
навчання,
ширення в
одатній ук-
визрівали

славне й могутнє плем'я болгар і палко хотів бачити його відродження».

ТАК БУЛО в наших спілкуваннях з країнами Західної Європи. А тепер звернімо наш погляд на Схід. Якраз на XVI століття припадає налагодження на державному рівні культурних і політичних взаємин України і Росії. Характерною рисою цих взаємин — і це положення принципове — є культурна перевага тодішньої України над східним сусідом.

Звісно, що це твердження у частини читачів, певна річ необізнаних, викличе негативні емоції, але факти маємо неспростовні. Тож стисло бодай про кілька з них.

Протягом кількох століть по татарській навалі, перебуваючи під монгольським ярмом у цілковитій ізоляції від країн Заходу, Московська держава була темним

Розповімо побіжно хоч за декого з них, маючи на увазі їх особистий вклад у розвиток російської освіти і науки.

В 1640—1650 роках вчився в Києво-Могилянській академії Симеон Полоцький — майбутній педагог, драматург, перекладач, державний діяч. 1664 року він прибув до Москви, покликаний туди вчити царевичів Олексія і Федора та царівну Софію, а пізніше й царевича Петра. Симеон Полоцький був людиною високої освіти, мав великий вплив і в державному житті, і в літературі, де особливо вславився як поет. Йому належить проект створення Слов'яно-греко-латинської академії в Москві, відкритої в 1687 році. Це був перший загальноосвітній навчальний заклад у Росії.

Професор Києво-Могилянської академії Стефан Яворський був не лише визнач-

У 1701 році на вимогу Петра І до Москви направляють шістьох викладачів Києво-Могилянської академії, а потім за указом Синоду цей «ритуал» став щорічним. Від 1701 до 1762 року на посади професорів та вихователів звідти було направлено близько ста осіб. За цей же період Слов'яно-греко-латинська академія в Москві мала 21 ректора, з них вісімнадцятеро були київські вихованці. А з 25 її префектів — 23 раніше навчалися в Києво-Могилянській академії. Перші праці з граматики слов'янської мови, словники, історичні твори та інші зразки наукової літератури прийшли в Москву саме з України...

Сказаного досить, щоб уловити суть явища: на східнов[illegible] простори із Захо[illegible] науково-освітній потік. Україна, яка сягнула європейських висот, ніколи не змагалася у власних етнічних межах. Її народ споконвіку був щедрий і доброзичливий. Заперечувати це — означає зловмисно замовчувати або перекручувати факти.

ВІТИЛЬНИКИ

...и й мето-
генія
про це нам
особливо
Україну
оєвропей-

МОГИЛЯН-
АДЕМІЯ —
«Київські
вищим на-
м євро-
Її діяль-
далеко за
академії
спудеї
ці, Серб-
Молдо-
ії, Хор-
ть Вене-
и. Прак-
кажучи
службові
співробіт-
ський —
дач ака-
україн-сь-
Як одно-
дачів ака-
о до Се-
там шкі-
рений ним
праців-
вчителем.
став за-
ї наці-
1733 року
инському
цілий
засну-
их шкіл і
х. Чотири
айла Ко-
икали до
али поса-
годом. і
не виня-
родом з
в Україні
иття від-
народові,
ром шкі-
ть напи-
болгарів
нинішні
итель з
атарським
а Болга-
мент цьо-
в промо-
адав сві-
е колись

царством деспотичного правління, у якому панували зверхність, недовір'я до науки і освіти, навіть несприйняття їх. У ті часи склалося навіть прислів'я: «Кто латыни научился, тот с правого пути совратился».

Людині з освітою важко було жити в Москві. Тому не дивно, що захожий Максим Грек, людина високої західної освіти, хутко потрапив у 1531 році до в'язниці, де й мучився понад двадцять років.

Та й славетному друкареві Івану Федорову, рятуючи своє життя, довелося, кинувши все, тікати з Москви на Україну, де знову розквітла його діяльність друкаря і педагога, викладача Острозької академії.

На той час в Росії жодної системи шкільництва ще не було. Друкарня на всю державу була лише одна в Москві, але постачала вона самі лише церковні книжки.

Та вітер перемін владно долав і глухі кордони Росії.

У 1640 році митрополит київський Петро Могила писав цареві Михайлу Федоровичу, що і в Московії дуже потрібно завести науку, а коли б цареві було завгодно, то він обіцяв йому прислати учителів. Проте цар тоді не прислухався до цього побажання. В 1698 році Петро І скаржився патріархові: «Священники у нас грамоте мало умеют... Ежели бы их... в обучение послать в Киев в школы...»

Україна за часів Середньовіччя служила своєрідним «донором» для зростання російської науки і культури. Цей процес посилюється після Переяславської угоди 1654 року. З Києва переїжджають до Москви вихованці Київського колегіуму (академії) Єпіфаній Славинецький, Арсеній Сатановський, а також і найвидатніші діячі колегіуму: Інокентій Гізель, Іоанн Галятовський, Лазар Баранович та інші.

ний педагог, а й поет. 1700 року його призначають «мєстоблюстітєлем» — намісником, заступником патріаршого престолу в Москві. Стефан Яворський бере участь у реформуванні Слов'яно-греко-латинської академії, займаючи там посаду протектора (покровителя). Навчально-виховну роботу академії він намагався будувати на зразок Київської академії. Високий авторитет його був і в наукових колах Г.- В. Лейбніц, розробляючи план організації Російської академії наук, звертається з листом по допомогу не до когось, а саме до Стефана Яворського.

Зауважмо, що з двадцяти членів-фундаторів Російської академії наук дванадцятеро (!) були вчені з України.

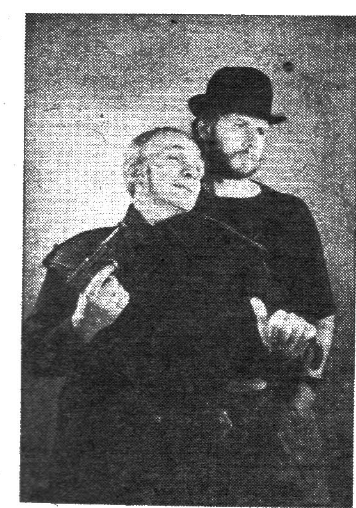
Визначний церковний і громадський діяч, оратор, поет, драматург, теоретик літератури Феофан Прокопович був студентом, а згодом і ректором Києво-Могилянської академії. Тут він вів курси фізики, арифметики, геометрії. Феофана Прокоповича, як і його попередника, покликали до Москви й призначили віце-президентом Синоду. Він стає радником Петра І з питань освіти, науки й культури. Феофан Прокопович ставив питання про відкриття мережі духовних шкіл і шкіл для простолюдинів. Крім того, він заснував у своєму домі школу для сиріт «усякого звання», котрих потім влаштовував навчатися до академічної гімназії. Його буквар «Первое учение отрокам» витримав 12 видань за перші п'ять років Феофан Прокопович протегував багатьом талановитим людям. Збереглися свідчення про те, що саме він сказав юнакові Ломоносову: «Не бійся нічого... Я твій захисник». Скоро по цьому, в 1734—1735 роках, ми бачимо Ломоносова вже студентом Києво-Могилянської академії.

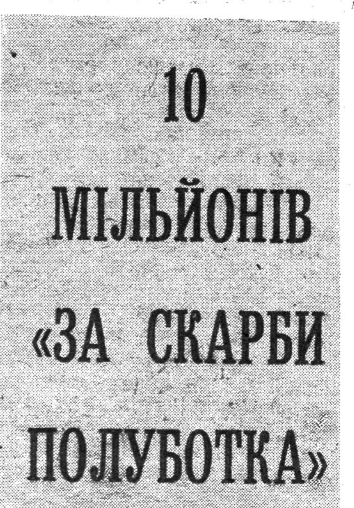
ТОЙ ВПЛИВ, який мали українці на розвиток науки і культури в Р[illegible] не на [illegible] жив[illegible]цеві, насам[illegible]ед церковні, консервативні кола. Розпочалося жорстоке переслідування українських книг, що їх чумаки возили до Москви на продаж. Та й сам Петро І пройшов вогнем і мечем по Україні, знищуючи все, що [illegible]давалося йому самобутні[illegible] жертвами тут стали культура, наука і шкільництво. Сама лише кривава вакханалія в Батурині — культурному центрі тогочасної України — і зараз жахає нелюдською жорстокістю. Під впливом зовнішніх сил на Україні западає доба руїни, цілеспрямованої русифікації. 1769 року Київськ[illegible] звертається до Сино[illegible] надрукувати буквар українською мовою, бо російські букварі на Україні не купують. Синод прохання не задовольнив. У 1780 році до Києва з Москви приїжджає група педагогів, щоб організувати тут викладання лише російською мовою. У 1763 році тодішній гетьман України Кирило Розумовський подав Катерині II свого проекта про перетворення Києво-Могилянської академії в університет у складі чотирьох факультетів, другий університет мав бути в Батурині, ще один в Переяславі. Дозволу на все це отримано не було. Та й самого автора проектів було відправлено у відставку...

І це був лише початок...

Така от була «дяка» за все те добре, що його зробила Україна східному сусідові. Чи не тут одна з причин того, чому народ України, який так багато зробив для своєї власної і для європейської науки та просвіти, скоро було кинуто в темряву неуцтва.

Павло МАЗУР, учитель Лебединської середньої школи Новоазовського району Донецької області.

10 МІЛЬЙОНІВ «ЗА СКАРБИ ПОЛУБОТКА»

МАЙЖЕ сенсаційна інформація тривалий час приховувалася керівництвом КДБ колишнього СРСР. Поки засоби масової інформації обсмоктували найрізноманітніші версії щодо несподіваного багатства, всюдисущі агенти з площі Дзержинського в Москві багато чого розкопали. Результати вражаючі: нащадка гетьмана Павла Полуботка знайдено! Навіть більше: його було ретельно підготовлено до поїздки в туманний Альбіон. Залишалися техніко-організаційні питання, щоб тихомирно вивезти скарби до Золотого фонду Союзу. А тут — серпневий заколот.

З достовірних джерел стало відомо, що гетьманичу Іванові — жителю українського села Онацьки — за допомогою СБУ вдалося відшукати документи банку Ост-Індійської компанії, де нині знаходяться скарби Підтверджено найголовніше: Іван — єдиний, хто може отримати фантастичні цінності

За попередніми даними, нащадок обіцяє виконати заповіт славетного пращура й передати скарби народові України. Хоча не все залежатиме від нього. Відомо й те, що на «золоту жилу» вийшли мафіозні структури СНД та ряду зарубіжних країн. Закрема, є дані, що гетьманича відповідним чином обробляють нелегали англійської розвідки. Зважаючи на це, нелегко прогнозувати подальшу долю гетьманської спадщини.

— Але не втрачаймо надій. Врешті-решт Іван привезе скарби в Україну, — впевнений Вадим Кастеллі, режисер-постановник фільму «За скарбами Полуботка». — Ось тільки коли?

А творці фільму потерпають уже сьогодні. Роботу над цією пригодницько-детективною стрічкою мали розпочати в травні минулого року. Тодішня собівартість кінокартини дорівнювала двом мільйонам. Сьогодні з такими грішми — сміх на люди з'являтися. Для успішного завершення роботи потрібно ще мінімум 10 мільйонів карбованців. Яких, до речі, немає. А що буде завтра?

Недавнім рішенням Верховної Ради України наш кінематограф позбавлено державного фінансування. Начебто так і повинно бути, адже йдемо до ринку. А з іншого боку... Не треба бути ясновидцем, щоб передбачити: незабаром той ринок всуціль загатять еротичні фільми або низькосортні бойовики з трілерами. Тому цілком ймовірно, що заплановане на травень 1993-го побачення з новою кінокомедією може не відбутися.

Хоча, як і персонажі фільму, будьмо оптимістами. У кіно, як і в житті, все трапляється: і лихе, і добре. Нині ж «За скарбами Полуботка» фінансується Укрдержфільмофондом та компанією «Омні Сфера Юкрейн Інвестментс» (США), в якій працюють американці українського походження. Створюють фільм кіностудії імені О. Довженка та «Фест-Земля».

До речі, першого дня зйомок я бачив на майданчику членів Львівського козацького товариства «Кіш», які перед мандрівкою на власному кораблі — чайці «Пресвята Покрова» по Чорному морю охоче погодилися взяти участь у фільмі. А це, в свою чергу, скоротило фінансові витрати й допомогло створити атмосферу справжньої козаччини. Повірте: парубки з «Коша» мають не тільки натуральні чуби. Їхнє екіпірування — від шароварів до рушниць — також виготовлене за козацькими зразками.

Ну а з роллю Полуботкового нащадка Івана справляється актор Олександр Бондаренко.

Отже, тьху-тьху через ліве плече і... до травня 1993-го — до побачення, гуд бай!

Володимир ТЕТЕРУК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

На знімках — кадри з фільму.

ІСТОРІЯ
та — а
справді
лі не можна сп
містить момент
йшли до Єванг
сується насамп
його подорожей
кту Воскресін
Нагадаю, щ
Ісуса було відд
есеїв — посл
рока Мойсея. В
в печерах на
вого моря, вел
спосіб життя; н
утаємничений
ричних знань:
ранські знахідк
правильність
Згодом (десь у
ному віці) Ісус
групою однодум
лі мандри Сход
йшов пішки й
сію, Індію, Гім
Блискуче зна
і тібетську мед
повернувся до
володів величез
знань, мав н
здібності. На т
лої ідеології фа
жників тодішньо
лі з васалом
перії Іродом ві
як провісник н
го і незвичного

Шлях, істина

О
П'
А

У Євангеліях д
сано події, які
розп'яттю, і сам
Далі спостерігає
провал, причини
зрозуміти, бо ні
лістів Воскресін
А події тієї
ниці розгорталі
Після третьої
лудні настала с
ого з трьох розіп
гофі: існує дум
сам викликав с
нивши для ць
Відомий мецена
ма, який із спі
вився до Христа
ня, Йосиф Ари
виклопотав у П
зняти тіло Ісуса
Для підтвердже
смерті було при
що лікував Пілі
Єйшу. Видатний
туралiст, він нал
сла найталанови
ли арабським Гіп
На Голгофі ви
са вже мертвим
всяк випадок од
прохромив бік
списом. Тіло сп
несли до саду Йо
на кам'яній плит
в плащаницю.
підв'язали хустк
дених руках і н
лотняні пов'язки
ли в труну, яку
в раці — ніші
малий загін воїн
і встановив на ві
ни величезну кам
Біля домовини
чергувала римськ
римляни хотілі
фальсифікацій, а
роцтвом Воскресі
та мало статися
день.

**У ніч на неділю
двісті чоловік при
ця поховання, очі
во, і їхні сподіван
лися. Тридцять сві
ли описи Воскрес
Найзначущіші з н
Гормізія, біографа
Іудеї і прокурат**

ці на вимогу
Москви направ-
ох викладачів
нської акаде-
а указом Сино-
л» став щоріч-
до 1762 року
офесорів та ви-
ти було напра-
ста осіб. За
д Слов'яно-гре-
академія в
21 ректора, з
ятеро були ки-
ці. А з 25 її
23 раніше на-
єво-Могилянсь-
Перші праці з
ов'янської мови,
ричні твори та
наукової літера-
и в Москву са-
..

досить, щоб уло-
вища: на схід-
п ори із
и й науко-
отік. Україна,
європейських
не змагалася у
чних межах. Її
віку був щед-
зичливий. Запе-
— означає зло-
вчувати або пе-
факти.

ПЛИВ, який ма-
раїнці на розви-
ауки і культури
на жа стриво-
насам ед цер-
рвативні кола.
жорстоке пере-
країнських книг,
і возили до Мо-
даж. Та й сам
йшов вогнем і
раїні, знищуючи
лося йому само-
ін жертвами
льтура, наука і
Сама лише кри-
лія в Батурині
ому центрі то-
аїни — і зараз
ською жорстокіс-
ливом зовнішніх
їні западає до-
цілеспрямованої
1769 року Ки-
вертається до
надруку-
українською мо-
ські букварі на
купують. Синод
задовольнив. У
Києва з Моск-
е група педаго-
анізувати тут
лише російською
763 році тодіш-
України Кири-
ький подав Ка-
ого проекта про
Києво-Могил-
демії в університ-
чотирьох факу-
ий. університет
Батурині, ще
яславі. Дозволу
тримано не бу-
ого автора про-
відправлено у

ише початок...
ула «дяка» за
що його зро-
східному сусі-
ут одна з при-
у народ Украї-
багато зробив
асної і для єв-
ауки та просві-
о кинуто в тем-

авло МАЗУР,
Лебединської
школи Ново-
району Доне-
ті.

10 МІЛЬЙОНІВ «ЗА СКАРБИ ПОЛУБОТКА»

МАЙЖЕ сенсаційна інформація тривалий час приховувалася керівництвом КДБ колишнього СРСР. Поки засоби масової інформації обсмоктували найрізноманітніші версії щодо несподіваного багатства, всюдисущі агенти з площі Дзержинського в Москві багато чого розкопали. Результати вражаючі: нащадка гетьмана Павла Полуботка знайдено! Навіть більше: його було ретельно підготовлено до поїздки в туманний Альбіон. Залишалися техніко-організаційні питання, щоб тихомирно вивезти скарби до Золотого фонду Союзу. А тут — серпневий заколот.

З достовірних джерел стало відомо, що гетьманичу Іванові — жителю українського села Онацьки — за допомогою СБУ вдалося відшукати документи банку Ост-Індійської компанії, де нині знаходяться скарби Підтверджено найголовніше: Іван — єдиний, хто може отримати фантастичні цінності

За попередніми даними, нащадок обіцяє виконати заповіт славетного пращура й передати скарби народові України. Хоча не все залежатиме від нього. Відомо й те, що на «золоту жилу» вийшли мафіозні структури СНД та ряду зарубіжних країн. Закрема, є дані, що гетьманича відповідним чином обробляють нелегали англійської розвідки. Зважаючи на це, нелегко прогнозувати подальшу долю гетьманської спадщини.

— Але не втрачаймо надій. Врешті-решт Іван привезе скарби в Україну, — впевнений Вадим Кастеллі, режисер-постановник фільму «За скарбами Полуботка». — Ось тільки коли?

А творці фільму потерпають уже сьогодні. Роботу над цією пригодницько-детективною стрічкою мали розпочати в травні минулого року. Тодішня собівартість кінокартини дорівнювала двом мільйонам. Сьогодні з такими грішми — сміх на люди з'являтися. Для успішного завершення роботи потрібно ще мінімум 10 мільйонів карбованців. Яких, до речі, немає. А що буде завтра?

Недавнім рішенням Верховної Ради України наш кінематограф позбавлено державного фінансування. Начебто так і повинно бути, адже йдемо до ринку. А з іншого боку... Не треба бути ясновидцем, щоб передбачити: незабаром той ринок всуціль загатять еротичні фільми або низькосортні бойовики з трілерами. Тому цілком ймовірно, що заплановане на травень 1993-го побачення з новою кінокомедією може не відбутися.

Хоча, як і персонажі фільму, будьмо оптимістами. У кіно, як і в житті, все трапляється: і лихе, і добре. Нині ж «За скарбами Полуботка» фінансується Укрдержфільмофондом та компанією «Омні Сфера Юкрейн Інвестментс» (США), в якій працюють американці українського походження. Створюють фільм кіностудії імені О. Довженка та «Фест-Земля».

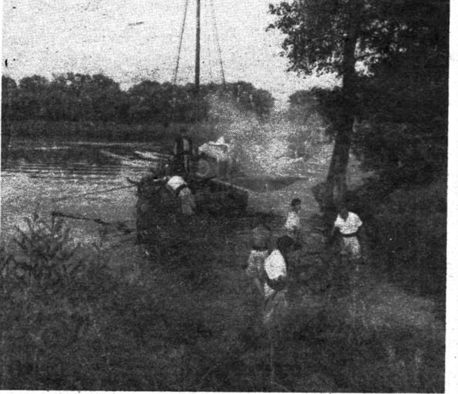
До речі, першого дня зйомок я бачив на майданчику членів Львівського козацького товариства «Кіш», які перед мандрівкою на власному кораблі — чайці «Пресвята Покрова» по Чорному морю охоче погодилися взяти участь у фільмі. А це, в свою чергу, скоротило фінансові витрати й допомогло створити атмосферу справжньої козаччини. Повірте: парубки з «Коша» мають не тільки натуральні чуби. Їхнє екіпірування — від шароварів до рушниць — також виготовлене за козацькими зразками.

Ну а з роллю Полуботкового нащадка Івана справляється актор Олександр Бондаренко.

Отже, тьху-тьху через ліве плече і... до травня 1993-го — до побачення, гуд бай!

Володимир ТЕТЕРУК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

На знімках — кадри з фільму.

Шлях, істина, життя

ОСТАННЯ П'ЯТНИЦЯ МЕСІЇ

ІСТОРІЯ життя Христа — а що такий справді жив на Землі не можна спростувати — містить моменти, які не ввійшли до Євангелій. Це стосується насамперед 13 років його подорожей на Схід і факту Воскресіння.

Нагадаю, що підлітком Ісуса було віддано до секти есеїв — послідовників пророка Мойсея. Вони мешкали в печерах на берегах Мертвого моря, вели аскетичний спосіб життя; ними Ісус був утаємничений в суть езотеричних знань: недавні Кумранські знахідки підтвердили правильність цієї версії.

Згодом (десь у двадцятирічному віці) Ісус вирушив з групою однодумців у тривалі мандри Сходом. Він пройшов пішки й вивчив Персію, Індію, Гімалаї, Тібет. Блискуче знав йогу, буддизм і тібетську медицину. Коли повернувся до Палестини, то володів величезним обсягом знань, мав неперевершені здібності. На тлі закостенілої ідеології фарисеїв і книжників тодішньої Іудеї на чолі з васалом Римської імперії Іродом він сприймався як провісник нового, свіжого і незвичного вчення.

У Євангеліях докладно описано події, які передували розп'яттю, і саме розп'яття. Далі спостерігається певний провал, причини якого можна зрозуміти, бо ніхто з євангелістів Воскресіння не бачив.

А події тієї далекої п'ятниці розгорталися так.

Після третьої години пополудні настала смерть одного з трьох розіп'ятих на Голгофі: існує думка, що Ісус сам викликав смерть, зупинивши для цього дихання. Відомий меценат Єрусалима, який із співчуттям ставився до Христа і його вчення, Йосиф Аримафейський, виклопотав у Пілата дозвіл зняти тіло Ісуса з хреста. Для підтвердження факту смерті було прислано лікаря, який лікував Пілата, сирійця Єйшу. Видатний медик і натураліст, він належав до числа найталановитіших людей свого часу; його називали арабським Гіппократом.

На Голгофі він застав Ісуса вже мертвим, але про всяк випадок один з воїнів прохромив бік страченого списом. Тіло спочатку віднесли до саду Йосифа і там, на кам'яній плиті, загорнули в плащаницю. Підборіддя підв'язали хусткою, на складених руках і ногах — полотняні пов'язки. Тіло поклали в труну, яку встановили в раці — ніші в скелі. Чималий загін воїнів прикотив і встановив на вікові домовини величезну кам'яну брилу. Біля домовини цілодобово чергувала римська сторожа: римляни хотіли запобігти фальсифікацій, адже за пророцтвом Воскресіння Христа мало статися на третій день.

У ніч на неділю більш як двісті чоловік прийшли до місця поховання, очікуючи на диво, і їхні сподівання справдилися. Тридцять свідків залишили описи Воскресіння Христа. Найзначущіші з них — грека Гормизія, біографа правителів Іудеї і прокуратура Понтія Пілата, і вже згадуваного Єйшу.

Свідчення Гормизія цінні тим, що в момент Воскресіння Христа він перебував поблизу, супроводжуючи одного з помічників Пілата. Тут важливо враховувати, що Гормизій спочатку упереджено ставився до Христа і, як він сам сказав, вважав його за дурисвіта. У ніч на неділю з власної волі він подався до раки, сподіваючись переконатися в тому, що Ісус ніколи не воскресне, а тіло його буде назавжди поховане.

«Наблизившись до труни, десь за півтораста кроків до неї, — пише Гормизій, — ми побачили в слабкому досвітньому мареві варту біля домовини: двоє сиділи, решта лежали на землі біля вогнища. Було дуже тихо. Ми йшли повільно, нас обігнала сторожа, яка мала змінити тих, хто вартував там з вечора.

Раптом стало аж надто тихо. Ми не могли зразу збагнути, звідки це світло, але незабаром побачили, що воно випромінюється з рухомої сяючої хмарини: вона опустилася над труною, і там, над землею, з'явилася людина, яка немовби вся складалася із світла. Потім пролунав удар грому, але не з небес, а на землі. Від цього страшного грому нажахана сторожа схопилася на ноги, а потім упала... В цей час праворуч від нас стежкою спускалася жінка. Вона раптом закричала: «Відкрилася! Відкрилася! Відкрилася!..» Тієї ж миті нам стало ясно, що величезний камінь, який лежав на вікові труни, немов сам по собі піднявся, відкривши домовину. Ми дуже перелякалися.

Через деякий час світло зникло, і все стало таким, як звичайно. Коли ми наблизилися до домовини, то з'ясувалося, що тіла там уже немає».

Єйшу, за дорученням Пілата, з переднедільного вечора був біля ґробу з п'ятьма своїми помічниками-сирійцями. Він же був свідком і поховання Христа: в суботу двічі оглядав домовину і за наказом Пілата мав провести біля неї цілу ніч.

Знаючи за пророцтва Христа, Єйшу і його помічники-медики цікавилися цим з точки зору природознавців, тому все пов'язане з життям і смертю Ісуса ретельно досліджували.

У ніч на неділю вони вартували по черзі. З вечора помічники Єйшу лягли спати, але незадовго до Воскресіння прокинулись і продовжували спостерігати за подіями.

«Ми всі — лікарі, сторожа та інші, — пише Єйшу, — були здорові, бадьорі й почувалися як завжди: у нас не було жодних передчуттів. Ми анітрохи не вірили, що померлий може воскреснути. Але... він таки справді воскрес, і всі ми бачили це на власні очі».

Якщо розглядати описаний факт під кутом зору наших сьогоденних знань, то можна з певністю сказати, що всі свідки бачили диво, пояснення якому атеїстична наука дати не може.

Та повернімося до Єрусалима. Коли жінки вранці прийшли завершити похоронні обряди, вони побачили, що тіло щезло. Марія Магдалина поспішила сповістити про це апостолів. Петро та Іоанн побігли на місце поховання. Що ж вони виявили? Плащаницю, зав'язки і хустина — цілі, а тіло щезло...

Звичайно, складно пояснити це диво науково, але не менше загадок криється й у феномені плащаниці.

Позаду головного вівтаря в Турінському соборі, в королівській каплиці, зберігається пожовкла від часу полотняна плащаниця. Вона має 13,5 фута довжиною і близько 3,5 фута шириною. Коли в рідкісних випадках її виймають із кришталевого футляра і розгортають, на ній можна помітити два тьмяні зображення, утворені на полотні золотаво-коричневими плямами. Одне з них — зображення тіла чоловіка спереду, а друге — зі спини. Причому обидва зображення розміщені голова до голови на відстані приблизно 6 дюймів. Вони досить чіткі. Принаймні можна розібрати, що це зображення чоловіка років 35, гарної статури, з волоссям до плечей, з вусами і короткою бородою. Помітно також, що він був умертвлений у жахливий спосіб: спочатку, мабуть, був катований нагаями, великі карміново-червоні плями покривають ті місця, якими спливала кров з пробитих рук і ніг. Його бік прохромлено так, як це можна зробити списом. По всьому черепу помітні струмочки крові, немов із ран, проколотих терниками.

Але ось що феноменально. Хвилюючий образ проявився лише тоді, коли турінський фотограф синьйор Піа з дозволу кардинала дістав можливість сфотографувати плащаницю. Яким же було його здивування і побожний страх, коли, проявивши пластину, він побачив не те, що за звичай являє собою негатив з його зворотною перестановкою світла й тіні, а ясне й чітке позитивне зображення, як у видимій дійсності, з відповідним враженням глибини (**на знімку**).

Як людина синьйор Піа був глибоко вражений: він не сумнівався, що обличчя, в яке він вдивляється, з його царственним виразом непереможного терпіння попри тортури було ликом Христа, котрий він побачив так, як ніхто не бачив протягом мало не дев'ятнадцяти століть, з часу його життя (це було 1898 року).

Як фотограф він одразу збагнув, що позитивне зображення на самій плащаниці є, по суті, фотографічним негативом, який існував ще задовго до того, як люди взагалі дізналися, що таке негатив. Це був реальний науковий доказ, котрий виключає будь-які домисли про те, що плащаниця — справа рук людських. Звістка про це відкриття привернула до плащаниці увагу спеціалістів-експертів з різних країн: спершу — у 20-ті, вдруге — в 70—80-ті роки нашого століття. Було видано грунтовні звіти з численними фотознімками. На сьогодні не залишилося сумнівів в істинності зображення: це підтвердили і зняті голограми. Криміналісти, досліджуючи знімки, знайшли сліди всіх катувань, описаних євангелістами.

Вчені-криміналісти, які досліджували плащаницю, були невіруючими. Після роботи з плащаницею вони переконалися: Христос жив, Христос творив, Христос у стражданнях помер за гріхи людства.

Анатолій МАРТИНОВ.

ВУЗЛИК «НА СМЕРТЬ»

ЯК БИ НЕ ОСУЧАСНЮВАЛИ НОВИМИ НАЗВАМИ ПОМЕШКАННЯ ДЛЯ СТАРИХ ЗНЕДОЛЕНИХ ЛЮДЕЙ — БУДИНКАМИ МИЛОСЕРДЯ, ВЕТЕРАНІВ ЧИ ПАНСІОНАМИ — ЦЕ НАЙСУМНІШІ ПРИСТАНИЩА НА ЗЕМЛІ.

На підлозі — домотканий килимок, над ліжком — рушник і портрет сина, під подушкою — вузлик «на смерть» з новою білою сорочкою, кохтиною, хусткою — оце і весь скарб Параски Купріянівни Горбенко, однієї з мешканок колгоспного будинку ветеранів. Їй не так багато літ, нема й сімдесяти, проте недуга погнала з рідних стін до колективного дому. Крім сина, в неї немає більше нікого. Син військовий, служить у Сибіру, волів би повернутися в Україну, та не хоче невістка. А син дітей своїх не посиротить, сам зазнав цього лиха сповна. Мати говорила тихо і не нарікала на єдиного сина. Аби йому не сутужилося і обминала біда, а вона все стерпить і простить. Не тільки в неї самотня старість, не лише в неї камінь на серці. Гірко доживати віку по казенних закутках, але що вдієш — ще гірше в хаті-пустці, в якій нема кому й кухля води подати... З ким росла, голодувала, гнула спину на колгоспному полі — з тими піде й на той світ...

Крім Параски Купріянівни, в будинку ветеранів мешкає ще 24 бабусі. Найстаршій, Уляні Семенівні Друзяці, 104 роки. Вона нерухома, як і багато інших підопічних цього будинку. Однак через тісноту доводиться жити в одній кімнаті по четверо-шестеро тяжкохворим і ходячим. Колишня церковноприходська школа, де розмістили Медведівський будинок ветеранів, з незапам'ятних часів потребує капітального ремонту, а ще — заміни меблів, постільної білизни, одягу. Але де взяти сьогодні кошти колгоспові, який за шаленого галопу цін сам ледве зводить кінці з кінцями?

— На Черкащині,— розповідала завідуюча обласним управлінням соціального забезпечення Валентина Демидова,— 14 державних будинків-інтернатів і 126 колгоспних. Нині частина господарств перебуває на межі банкрутства і звертається до нас із проханням взяти під опіку їх будинки ветеранів. Ми добре усвідомлюємо драматизм ситуації, що насувається, за якої сотні людей можуть опинитися в біді, й намагаємося цьому запобігти: вже, до прикладу, взяли кілька десятків людей з колгоспних у свої будинки. Проте, наші фінансові можливості теж обмежені. Крім того, ми не маємо права брати на баланс приміщення, які не відповідають державним медико-санітарним нормам...

Соціальний зріз

Справді, звичайні сільські хати, колишні контори, старі школи, дитячі ясла, які перелаштовували під названі кимось жартома «дід-доми», часто-густо приймались комісіями без належних умов, під тиском згори — область виконувала програму «Турбота». Якщо відкинути зайвий галас навколо цього, вервечки делегацій, що тягнулися з усіх-усюд «за досвідом» (найбільш — у Чорнобаївський район, де відкрили аж двадцять будинків ветеранів), зроблено було добру, благородну справу. Згодом з'явилися й типові приміщення з усіма зручностями, з покоями на одну-дві особи, з підсобними господарствами і промислами. Та найбільше пригодилися в селах оті «дід-доми» на троє—п'ятеро чоловік, в яких можна було перезимувати, а навесні повернутися по теплу до своєї оселі. І ось тепер будинки ветеранів опинилися під загрозою. Утримання кожного з півтори тисячі підопічних зросло в десять разів. Виділених коштів ледь вистачає на зарплату обслуговуючому персоналу (а вона, до речі, надзвичайно низька —не перевищує і тисячі купонів) і на закупівлю продуктів. Довго в такій матеріальній скруті будинкам не проіснувати.

Між тим, старіння населення в Україні триває. Престарілих самотніх людей теж збільшується. За даними Черкаського обласного управління соціального забезпечення ще дві тисячі людей похилого віку потребують сьогодні негайної сторонньої допомоги. Таке становище не лише на Черкащині. Убогість, злидні нашого життя дивляться тисячами маловидющих старечих очей з папертей церков, на вокзалах, вулицях і майданах малих і великих міст України. Не помічати масової безпритульності, зубожіння старих, немічних людей, які переростають у національну трагедію, — означає уподібнюватися сліпому, що не відає, куди веде його поводир. На задвірках життя опинилося ціле покоління, котре перестраждало всі експерименти соціалістичного ладу, котре в колгоспно-кріпацькому ярмі тільки й зробило, що вузлик «на смерть» та тисячу-другу гірких рублів, які стали нині порожніми папірцями.

...Після повернення із службової поїздки за кордон, друзі, знайомі з неодмінним сарказмом запитували мене одне і те саме: як там, у «загниваючому» капіталізмі? Заздрила їм? Так, відповідала, заздрила. Але не переповненим супермаркетам, багатим оселям. Я заздрила простим, похилого віку американцям. Тим, що красиво одягнені, гуляли у парках, роздивлялись виставки, відпочивали біля моря — підтягненим, усміхненим, життєрадісним. Я заздрила їм, бо перед очима стояла баба Параска з порепаними, мов земля, руками і єдиним скарбом, надбаним за життя — вузликом «на смерть». Перед очима стояла згорблена мати з сапою в руках. І тітка Марія, і тітка Катерина, і тітка Христя. Як би хотілося, щоб розв'язали вони оті скромні пожитки й зносили нові білі хустини й білі сорочки. Щоб хоч на старості відпочили їхні руки і тихий спокій оповив душу. І щоб знали: і нині, і як прийде їхній останній час держава потурбується про них так, як вони заробили. Для цього державі нашій, урядові вкрай необхідно розв'язати свій «вузлик» — гордіїв вузол соціальних проблем. І якнайшвидше, допоки не затягнувся він у міцний зашморг...

Лідія ТИТАРЕНКО,
власний кореспондент газети «Голос України».

Черкаська область.

Фотоконкурс

«Біль душі»

Фото Миколи **ТКАЧІВСЬКОГО.**

Спеціалістам на замітку

ЧУДО-ЛІКИ

Навесні у головного зоотехніка колгоспу «Прогрес» Білоцерківського району, що на Київщині, додалося турбот — на фермі народжувався молодняк. Та раптом з однієї з ферм надійшла тривожна звістка — спалах тяжкої вірусної хвороби серед телят. Як завжди, а тим більше за теперішніх економічних обставин, постали проблеми з ліками — їх не було, а придбати в потрібній кількості — складно. Невеликий запас ліків, що його мали, не зупинив грізної хвороби — телята гинули. Під час термінової наради в голови колгоспу хтось пригадав: існують чудо-ліки і їх автор — творча група Інституту мікробіології та вірусології ім. Д. Заболотного під керівництвом члена-кореспондента Академії технологічних наук України професора Ярослава Кишка.

Негайно повідомлені спеціалісти інституту швидко прибули й разом з ветеринаром колгоспу провели лікування новим препаратом. Ефект був разючий. Вже наступного дня телята почали одужувати.

Що ж це за нові ліки? Зустрівшись з професором Я. Кишком, ми дізналися, що творча група цього інституту розробила нові лікувально-профілактичні засоби для ветеринарної медицини — анімаферони — разом з ветеринарними спеціалістами, а також з науковцями Київського технологічного інституту харчової промисловості доцентами Ю. Карлашом та В. Поводзинським.

Як діють ці ліки? Організм людини або тварини, вражений вірусною інфекцією, починає виробляти неспецифічні засоби захисту, так звані інтерферони, як антивірусні речовини. Було з'ясовано, що роль інтерферонів в організмі не обмежується лише противірусною дією, їм притаманна протипухлинна дія, радіопротекторні властивості, антимікробна активність і потужний вплив на систему імунологічного захисту. Крім того, дія їх специфічна: в організмі людей діють одні інтерферони, у тварин — інші. От саме тваринні й називаються анімаферони.

Отже, коли народжується тварина, її імунна система ще слабка, й вона не здатна ефективно боротися з інфекцією. Це спричиняє високий падіж молодняка в перші два місяці від інфекційних захворювань, особливо на великих тваринницьких комплексах. Обробка всіх новонароджених або хворих тварин анімаферонами стимулює захисні сили, прискорює «дозрівання» імунної системи молодняка поросят, телят, ягнят й інших тварин і сприяє прискореному виведенню інфекції з організму.

Анімаферони — нетоксичні, нешкідливі препарати, не викликають побічних явищ, зокрема алергічних реакцій.

Застосування анімаферонів у господарствах Васильківського, Миронівського, Білоцерківського та Броварського районів Київської області, на тваринницьких фермах Донецької, Львівської, Сумської та інших областей України дало значний ефект. У тому ж колгоспі «Прогрес» за півтора року завдяки цим препаратам вдалося зменшити падіж телят у три з лишнім рази, підвищити середньодобовий приріст ваги на 25 відсотків, зменшити собівартість яловичини на 26 відсотків. У колгоспі імені Димитрова Білоцерківського району після застосування анімаферонів на свинокомплексі значно зросло поголів'я, майже вдвічі — кількість народжених поросят, більш ніж утричі зменшився падіж молодняка, середньодобовий приріст ваги збільшився на 90 відсотків. Все це дало можливість зменшити собівартість центнера свинини на 76 відсотків.

Після успішного проведення випробувань препарату необхідну документацію на його виробництво було передано Кременчуцькому заводу БВК та Дніпропетровському хіміко-фармацевтичному заводу, де й почали випуск ліків. Анімаферон гамма-типу нині освоює Ладижинське біофармооб'єднання «Ензим», що на Вінниччині.

За умов ринку немаловажне значення має і низька ціна препарату. Так, профілактична обробка одного поросяти обходиться в 5—6 купонів, теляти — в 10 купонів. В цілому ж підраховано, що 1 купон витрат на препарат дає від 13 до 25 купонів прибутку.

Як стало відомо з розмови з професором Я. Кишком, препаратів такого класу і технології їх одержання ні в країнах СНД, ні Європи, ні в США, ні в Японії, ні в інших немає. Україні в цьому належить світовий пріоритет.

Ще одна цікава подробиця. Хоч як парадоксально, але анімаферони (альфа- і гамма-типів) дуже схожі за структурою з аналогічними інтерферонами людини. За результатами попередніх досліджень стало відомо, що вони досить ефективні для профілактики й лікування грипу в людей, зовнішніх запальних процесів очей, шкіри, зокрема гнійних відкритих ран, опіків.

Ярослав ОЧЕРЕТНИЙ.

WESCOM
incorporated

ПРЕДСТАВЛЯЕТ
качественно новое изделие
СУПЕРМИНИКОМПЬЮТЕР

Самые сложные вычислительные задачи, задачи компьютерной анимации, векторный сервер в UNIX-системах.

Вычислительная платформа 4860 фирмы HAUPPAUGE COMPUTER WORKS, Inc. удесятерила мощность процессора i486 с помощью RISC-процессора i860.

310042, Харьков, ул. Пожарского 2/10, тел. 94-28-11, факс 94-35-73

PEUGEOT **ilta** KIEV
OFFICIAL IMPORTER

«ПЕЖО» —
СТАТУС, НАДІЙНІСТЬ, УПЕВНЕНІСТЬ —
«ПЕЖО»

Панове!

Офіційний імпортер «Пежо» в Україні «Ілта Київ» запрошує вас на виставку автомобілів «Пежо» (моделі 1992 р.), яка відбудеться у Дніпропетровську з 31 серпня по 5 вересня.

Запрошення можна одержати, зателефонувавши до **Дніпропетровська (0562) 44-59-13.**

Вичерпна інформація про умови придбання й сервісу автомобілів «ПЕЖО» — за адресою: **Київ, Хрещатик, 2, тел. (044) 229-45-65.**

СОВМЕСТНОЕ УКРАИНСКО-БЕЛЬГИЙСКОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ «АРГО ТРЕЙДИНГ ЛТД» И АНГЛИЙСКАЯ ФИРМА «КОММОДИТИ СЕРВИСИЗ ИНТЕРНЕШНЛ»

приглашают посетить фирменный магазин по адресу: ул. Крещатик, 15 (Пассаж).

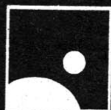
В продаже имеется коллекция английской летней одежды и широкий выбор мужской, женской и детской итальянской обуви.

Оплата в СКВ.

Время работы с 10.00 до 20.00 без перерыва.

Выходной — понедельник.

Справки по телефону: (044) 227-63-82.

ОТ i286 К i486

В каталогах фирмы весь спектр вычислительной техники от i286/12MHz до i486/50MHz и i860, дисковые подсистемы до 2.2 Gb, мониторы от 12- до 20-дюймов, лазерные и цветные струйные принтеры, цветные и черно-белые сканеры, платы видеовывода и многое-многое другое

Все оборудование поставляется с программным обеспечением и полностью готово к работе.

Двухлетняя гарантия.

ХАРЬКОВ, ул. Пожарского 2/10, тел. (0572)93-40-75, 95-96-74

ЭТО КОМПЬЮТЕРНАЯ ВСЕЛЕННАЯ

ВЛАДЕЛЬЦАМ КОПИРОВАЛЬНО-МНОЖИТЕЛЬНЫХ АППАРАТОВ

Фирма "ЭЛИКС", производит:

- ремонт, техобслуживание и заправку тонером КМА фирм "CANON", "MITA", "SANYO", SHARP", "RICOH";
- замену картриджей в КМА "CANON","MITA" ;
- замену магнитного носителя в КМА "MITA","SHARP";
- замену термопленки(пр-во Япония) в КМА "CANON";

Телефоны: Киев (044) 261-49-22, 261-49-29

Demiton

ЗАПРОШУЄМО НА РОБОТУ ФАХІВЦІВ З БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ, ЕКОНОМІСТІВ, ЮРИСТІВ.

ВАШІ НАЙФАНТАСТИЧНІШІ ІДЕЇ БУДУТЬ РЕАЛІЗОВАНІ НАШИМ КОМЕРЦІЙНИМ БАНКОМ.

ПИСЬМОВІ ЗАЯВИ НА КОНКУРС ДЛЯ ЗАМІЩЕННЯ ПОСАДИ ПРОСИМО НАДСИЛАТИ ЗА АДРЕСОЮ: КИЇВ-254211, А/С 946.

КОНКУРС ТРИВАТИМЕ ДО 1 ЖОВТНЯ ЦЬОГО РОКУ.

РАДА БАНКУ.

ПРОПОНУЄ КОРПОРАЦІЯ «ЦЕНТРОЛИТ»
До уваги всіх зацікавлених осіб!

Сумська промислово-торговельна корпорація «Центролит» продає відсів коксу.

Корпорація **«Центролит»** має можливість придбати в 1992 році кальциновану соду (в кількості до 1000 тонн).

З пропозиціями звертатися за адресою: 244020, м. Суми, вул. Брянська, 1, Сумська промислово-торговельна корпорація «Центролит», телефон для довідок: 24-30-41.

На замовлення Сумської промислово-торговельної корпорації «Центролит» — Сумський корпункт Харківського підприємства «АРС» АТ «Союзреклама».

До уваги книголюбів

«У Лісах Лемківщини» — під такою назвою на честь 50-річчя Української Повстанської Армії видавниче підприємство «Червона калина» (Львів) видає спомини стрільця Івана Дмитрика, вояки з куреня командира Рена, який діяв на Лемківщині у 1944—1947 роках. Свої спогади автор записав після прибуття на Захід у 1947 році, коли ще всі події були міцно закріплені в пам'яті.

Перше видання книжки здійснено з допомогою Об'єднання колишніх вояків УПА Америки і Канади. І ось видавництво «Червона калина» після стількох років забуття повертає розповідь І. Дмитрика його співвітчизникам. Книжка виходить у твердій обкладинці, формат 60×84 1/16, 283 с.

Приймаються попередні колективні та індивідуальні замовлення за адресою: 290004, м. Львів, вул. Пекарська, 11, видавництво «Червона калина». Тел.: 72-68-71. Поспішайте! Наклад книжки обмежений.

БЕЗ ВСТУПИТЕЛЬНЫХ ЭКЗАМЕНОВ!

Межрегиональный заочный университет управления персоналом проводит подготовку, переподготовку и повышение квалификации (язык — русский) граждан стран СНГ

ПО 10-ти СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ КАДРОВОГО МЕНЕДЖМЕНТА

на базе среднего и высшего образования, а также учащихся выпускных классов. Форма обучения заочная от 2 до 5 мес., оплата от 1200 до 3400 руб. (с учетом НДС). Окончившим обучение выдается диплом.

ПРОФЕССИЯ МЕНЕДЖЕРА ПО ПЕРСОНАЛУ — ЭТО ПРЕСТИЖНО!

Наш адрес: 252039, г. Киев, ул.Фрометовская, 2, МЗУУП.
Телефоны: 264-10-51, 264-90-36, 264-52-54.

Желающим высылается бесплатно рекламный проспект с подробным описанием условий обучения.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЦЕНТР РЫНОЧНЫХ ОТНОШЕНИЙ И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА ЦЕНТР — «РЫНОК»

осуществляет подготовку по специализациям:

работа на фондовой бирже, аналитик ценных бумаг;
основы предпринимательской деятельности (брокер товарной биржи);
внешнеэкономическая деятельность, специалист совместного предприятия.

Преподавание ведут опытные специалисты, работники бирж, профессора из США и Германии.

По окончании курсов выдается диплом установленного образца.

Предоставляется комплект методической литературы.

Начало занятий: 18 и 22 сентября.

Контактные телефоны: 213-42-98, 213-76-00.

І НА СЬОГОДНІ, І НА ПЕРСПЕКТИВУ

Футбол

Чемпіонат України з футболу. Вища ліга. Третій тур.

«Таврія» — «Торпедо». 2:1. 2500 глядачів. Суддя Є. Канана (Донецьк). Голи: Р. Бондаренко (14) — у запоріжців; Шевченко (56, з пенальті), Гудименко (82) — у сімферопольців. Попереджено Матюху і Соболя (обидва — «Торпедо»).

«Динамо» — «Дніпро». 2:1. 4800 глядачів. Суддя К. Панчик (Сімферополь). Голи: Лужний (22), Шкапенко (68) — у киян; Г. Мороз (64) — у дніпрян. Попереджено Мамчура, Чухлебу (обидва — «Дніпро»), Панкратьєва («Динамо»).

«Металіст» — «Зоря»-МАЛС. 6:0. 7000 глядачів. Суддя В. Головко (Дніпропетровськ). Голи: Хомуха (10, 72), Кандауров (16), Пушкуца (50), Призетко (51), Колесник (64). Попереджено Фурсова («Зоря»-МАЛС).

«Шахтар» — «Кремінь». 1:0. 2000 глядачів. Суддя В. Мельничук (Сімферополь). Гол: Ателькін (84). Попереджено Драгунова («Шахтар»), Полякова, Жабченка (обидва — «Кремінь»).

«Верес» — «Чорноморець». 1:2. 3000 глядачів. Суддя Я. Грисьо (Львів). Голи: Яблонський (39), Лебідь (65) — у одеситів; Черник (78) — у рівненців.

«Кривбас» — «Буковина». 0:1. 8000 глядачів. Суддя В. Стоян (Алчевськ). Гол: Федоров (10). Попереджено Собатюка, Циткіна (обидва — «Буковина»).

«Металург» — «Карпати». 3:0. 7000 глядачів. Суддя В. Лисенко (Одеса). Голи: Головань (38), Мущинка (68), І. Карпонай (87). Попереджено Маркіна і Дудника (обидва — «Металург»).

«Волинь» — «Нива». 2:1. 3500 глядачів. Суддя С. Сельменський (Ужгород). Голи: Дикий (19), Зуб (69, з пенальті) — у лучан; Горошинський (29) — у тернопільців. Попереджено Богунова, Гащина (обидва — «Волинь»), Рудницького («Нива»).

	В	Н	П	М	О
Шахтар	2	1	0	3—1	5
Буковина	2	1	0	2—0	5
Динамо	2	0	1	7—2	4
Дніпро	2	0	1	5—2	4
Металіст	1	2	0	7—1	4
Металург	1	1	1	4—2	3
Чорноморець	1	1	1	4—3	3
Волинь	1	1	1	3—5	3
Карпати	1	1	1	2—4	3
Торпедо	1	0	2	5—4	2
Нива	1	0	2	3—4	2
Кривбас	1	0	2	1—2	2
Таврія	1	0	1	2—4	2
Зоря-МАЛС	1	0	1	1—6	2
Верес	0	1	2	2—4	1
Кремінь	0	1	2	0—6	1

Цей тур виявився напрочуд безкомпромісним: жодної нічиєї. І результативністю може похвалитися цілком. Забито 23 м'ячі. Особливо порадували своїх прихильників футболісти «Металіста», які з невеликими інтервалами протягом матчу шість разів вражали ворота луганців. Гості були безпорадними і байдужими. Можливо, після перемоги над киянами футболісти «Зорі»-МАЛС повірили в свою щасливу зірку. Але, як бачимо, життя значно прозаїчна штука.

Утім, головним матчем туру був, переконаний, зі мною погодяться всі, київський поєдинок, у якому зустрілися срібний і бронзовий призери національного чемпіонату. А «Дніпро» на той момент був ще й одноосібним лідером турніру.

Без перебільшень, зустріч була і гострою, і цікавою. У спекотну погоду (31 градус) обидва суперники діяли в досить високому темпі. Нарешті, й голи були ефектні. Цей матч навів на досить оптимістичні роздуми. Вони пов'язані з національною збірною країни. Виявляється є, на щастя, у нас гравці, які можуть з честю виступати в цій команді, демонструючи найвищий клас. Якщо міряти мірками сьогодення, то ще повні сил та енергії і, здається, не збираються поступатися молодшим партнерам кияни, заслужені майстри спорту Дем'яненко і Яковенко, досить вправно діють Шматоваленко, Цвейба, Лужний, Ковалець, Леоненко. Ці вже зможуть грати і в майбутньому.

Є такі гравці і в дніпропетровському клубі: Думенко, Юдін, Беженар, Москвін, Похлебаєв. Знайдуться достойні і в інших колективах. Головне — визначитися зі старшим тренером. Людина підпише контракт, складе власну програму дій, визначить свою команду. І лише тоді почнеться справжня робота.

Але повернемося до київського поєдинку. Він зайвий раз підтвердив, що не все ще, на жаль, гаразд у нашому суддівському господарстві. Хоч і поставили комісар матчу й проглядова комісія «відмінно» арбітрові зустрічі Костянтину Панчику. Але ж цей поєдинок не був закритим, і тисячі людей бачили, як воротар «Дніпра» Городов руками схопив за ноги киянина Ковальця, в штрафному. Однак свисток у Панчика, мабуть, заклинило. Постійно з помилками визначали положення поза грою бокові арбітри Хіблін та Бондарчук.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Удвох і легше, і веселіше. Фото Миколи БОЧКА.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Легка атлетика. Український сокіл — видатний стрибун з жердиною Сергій Бубка на змаганнях в Італії довів, що його недавня невдача в Барселоні — злий жарт долі. Донеччанин встановив свій 31-й світовий рекорд, піднявши його до позначки 612 см!

Футбол. 30-річний колишній гравець дніпропетровського «Дніпра», а останнім часом клубу «Шальке-04» (ФРН), Володимир Лютий перейшов до турецької команди «Бурсаспор».

Перехідна ліга

«АНТРАЦИТ» З МІЦНОЇ ПОРОДИ

По три матчі зіграли команди, що склали перехідну лігу. Ці матчі викликають великий інтерес у шанувальників футболу. Результативною грою порадували своїх земляків футболісти роменського «Електрону», які у кожному таймі забили по два м'ячі хустському «Андезиту». Це зробили Будаєнко (18), Хандохін (39) і Ткач (53 і 60) — 4:0.

Луганське «Динамо», яке має «постачати» гравців для «Зорі»-МАЛС, здобуло першу перемогу. На своєму полі динамівці обіграли «Море» (Феодосія). Оплески глядачів заробили Стасиняк (23) і Пінчук (87).

Ось результати інших матчів: «Авангард» (Жидачів) — «Промінь» (Воля Баранецька) — 1:3; «Нафтохімік» (Кременчук) — «Лисоня» (Бережани) — 3:1; «Океан» (Керч) — «Олімпік» (Харків) — 1:0; «Торпедо» (Мелітополь) — «Нива» (Миронівка) — 1:0; «Прометей» (Дніпродзержинськ) — «Фрунзенець» (Сакський район, Крим) — 0:0; «Антрацит» (Кіровське) — «Шахтар» (Горлівка) — 1:0; «Гірник» (Харцизськ) — «Прометей» (Шахтарськ) — 1:4.

Переконливо лідирує «Антрацит», який набрав 6 очок з шести можливих. Дві перемоги лідер здобув на чужих полях. По чотири очка має велика група переслідувачів — «Прометей» (В. Баранецька), «Електрон», «Океан», «Фрунзенець», «Прометей» (Шахтарськ).

Матчі четвертого туру відбудуться 5 вересня.

Сергій ЯРОСЛАВОВ.

Телебачення

СЕРЕДА 2 вересня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Свічадо.
10.30 Художній фільм «Рідня».
12.00 «Буйна сила жива». Козацьке свято гірників
12.30 УТН.
12.40 Канал «Д».
16.00 Кубок європейських чемпіонів з футболу. «Чорноморець» — «Вадуц» (Ліхтенштейн). У перерві — 16.45 УТН.
17.45 В об'єктиві — тварини. Телефільм «Заповідник Матсалу».
18.15 Дитяче музичне кафе. Сімейне кафе. Передача 2.
19.00 Кубок європейських чемпіонів з футболу. «Таврія» — «Шелборн» (Ірландія). У перерві — 19.45 УТН.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Вперше на екрані. Художній фільм «Лебедине озеро. Зона». (Україна — Канада—США).
23.10 «Марія». Фестиваль української популярної музики. День третій. У перерві — 23.55 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.50 Дитячий музичний клуб.
10.30 Лімпопо.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Циган». Художній телефільм. 2 серія.
12.40 «Ювілей». Короткометражний художній телефільм.
13.10 «Кохання і злодійство». Художній телефільм. 2 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.05 Рок-урок.
16.45 «Метро». Документальний телефільм.
17.00 Новини.
17.25 «Крещендо». Музична програма.
17.40 ТБ «Нева».
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.50 Прем'єра документального телефільму «Олександр Солженіцин».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 «КТВ-1» і канал «Франс-Інтернасьональ» представляють прем'єру художнього телефільму «Хемінгуей». 1 серія.
22.30 Студія «Політика» показує: «Воєнне ревю».
23.00 Новини.
23.25 Любов з першого погляду. День другий.

КАНАЛ «РОСІЯ», ІІ ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
8.00 Діалоги дилетантів.
8.30 Могікани. Режисер І. Сорокіна.
9.10 Денний сеанс. «Відвідувач музею». Художній фільм.
11.30 Відкритий чемпіонат США з тенісу.
12.25 Паралелі. «Згадаймо, браття, росів славу».
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 «Жіночі пристрасті». Вистава Миколаївського українського музично-драматичного театру
15.30 «Покохав я тебе, моя радість». До 175-річчя О. К. Толстого.
16.15 Християнська програма. О. Мень.
16.45 Там-там-новини.
17.00 ТрансРосефір. «Далекий Схід».
17.45 М-трест.
18.00 Обличчям до Росії.
18.15 Опозиція.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Київська панорама.
19.40 Музичний фільм «Верховино, світку ти наш».
20.20 Телебіржа інформує.
20.30 Камера досліджує минуле. Резидент Ріхард Зорге.
21.55 Д. Тищенко. Концерт пролегом і епілогом.
22.45 Документальний телефільм «Срібний вік. Повернення із забуття».

ПРОГРАМА «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.45—16.00 Студія телепрограм «ТЕТ-А-ТЕТ».
13.45 Мультфільми.
13.50 Худ. фільм «Всі проти одного». Детектив.
16.00 «Пригода в королівстві». Мультфільм. 1 серія.
16.30 Німецька мова. 1-ий рік.
17.00 Німецька мова. 2-ий рік.
17.30 Док. фільм «Лад».
17.50 Російська мова.
18.20 Телеасамблея.
19.00 Студія телепрограм «ТЕТ-А-ТЕТ».
19.00 Мультфільми.
19.20 Худ. фільм «Небезпечно для життя».
20.55 Відеомузика.
21.10 Худ. фільм «Червоний поліцейський».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.

РЕДКОЛЕГІЯ: Сергій ПРАВДЕНКО, головний редактор; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 447.500

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311165.

1 2 3 45 6 7 8 9